

גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נְפִלְאוֹת מְתוֹרְתְךָ

נְפִלְאוֹת

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

בכל בקר אנו מברכים "שלא עשני גוי"
משום שיש כניסה חדשה של הנפש האלקית לאדם –
על האדם לעשות תשובה מעיך-גיור בכל יום,
כאילו עד כה לא התחלתי לעבוד את ה'
ורק כעת אני נעשה יהודי.

[מתוך השיעור 'גיור בכל יום']

שלח תשפ"ד

הסיפור החסידי 26

להתפלל יחד
רבי איתמר מנדבורנה

מענות ותשובות 28

תשובות הרב לשואלים
מענה לאם חטוף
וברכה למסיימות בבי"ס 'יעלת חן'

פאָדזשן און אַלגעמיינע 29

הַקֹּף שֶׁל חֲסִידוֹת נֶפֶשׁ
רְזִי יִסְפָּר לָנוּ מֵהַהֲבִדָּל בֵּין צַדִּיק רָגִיל
לְצַדִּיק שֶׁהוּא גַם מְנַהֵיג

ראה פניו מאירים 04

נקודה מעובדת
הדרך הכי טובה להכיר צדיק

גיור בכל יום 05

שיעור ברמב"ם היומי
עיון פנימי בחיובי הגר –
קרבו, מילה וטבילה

הניגון החסידי 09

ניגון מספר 553
מט"ז תמוז תשפ"ג

"בית אהרן" מקרלין 10

פרצוף סיפורים לפי הספירות
ביאור חסידי על סיפורים ואמרות קדש

שבת וארץ ישראל 23

אהבת שלום
לזכור בכל יום את השבת ואת הארץ

העלון מופק ע"י עמותת אוהבים להיות יהודים

לקבלת השיעורים במייל ולהצטרפות לצוות המפיצים: itiel@pnimi.org.il

עריכה: אביב מויאל | עיצוב: דעה צלף אביחיל | מערכת: הרב יוסף פלאי, בעז יעקבי ואיתיאל גלעדי

הקדמת המערכת

שבת שלום לכל בית ישראל ובתוכם לקוראי **עלון נפלאות** היקרים. לפניכם גליון **לשבת שלח** - **מברכים החדש תמוז** - מלא בכל טוב ועם הרבה **סיפורים חסידיים** לכל המשפחה. **השבוע בגליון:**

שני שיעורים בחלקו הראשון של הגליון - **שיעור ברמב"ם היומי** בהלכות **גרות ופרצוף סיפורים** על בעל ההילולא של טו"ב בסיון, **ה'בית אהרן' מקרלין**. השיעור הראשון - **גיוור בכל יום** - עוסק בליבת **'המהפכה הרביעית'** - גיוור. בשיעור המיוסד על **שיחה של הרבי מליובאוויטש** מעיין הרב בחיוב **הקרנן** שעל הגר, כמו גם בחיובי **המילה וטבילה** שעליו. את התוכן הפנימי של הדברים משליך הרב גם על **כל אחד ואחת שרוצים להיות יהודים בכל יום מחדש**.

את השיעור השני - **"ה'בית אהרן' מקרלין** - מומלץ לקרוא אחרי שעוברים על **הנקודה המעובדת** שלנו השבוע, המסבירה את **מהותם של פרצופי הסיפורים** החביבים על הרב [ועל הקוראים...]. - **הדרך הכי טובה להכיר את הצדיק**. בפרצוף הסיפורים עבר הרב על **מגוון סיפורים ואמרות קדש** של ה"בית אהרן", כאשר הם מסודרים **בסדר פנימי על פי הספירות**, מה שמביא אותנו לקבל **'חוש' בצדיק** ולשאוב ממנו **השראה לעבודת ה' שלנו**.

המערכת שולחת **טנא מלא ברכות** - **מזל טוב מזל טוב** - לחבר המערכת ועורך כתבי הרב, **הרה"ח איתאל שי'** **גלעד וב"ב** לרגל הולדת הנכד הראשון, בן **לברוך ולאלישועה שי' אופן**. שיזכו להכניסו בביתו של אברהם אבינו ע"ה בעתו ובזמנו וירו ממנו **רוב נחת יהודי-חסידי**.

נסיים בהודעה חשובה: אי"ה במהלך השבוע הבעל"ט **יעבור הרב שליט"א ניתוח משמעותי**. התלמידים האוהבים מוזמנים **להרבות בתפלה, בתורה ובצדקה** לרפואה שלמה והתאוששות מהירה למו"ר **הרב יצחק פייוויש בן בריינה מלכה**. עדכונים ובשורות טובות יישלחו ברשימת התפוצה בע"ה.

שבת שלום ומבורך ובשורות טובות לכל עם ישראל,

המערכת

סדר הלימוד לשבוע פרשת קרח הבעל"ט:

נ"ך יומי - יחזקאל פרקים לה"מא; משנה - גיטין פרק ג.

נקודה

מעובדת מתוך שיעור

ראה פניו מאירים

את הלב וטומן בחובו מוסר־השכל שמורה דרך בחיים. אך כאשר רוצים לראות את "בעל השמועה" אי אפשר להסתפק בסיפור אחד – צריך להכיר את האופי הכללי שלו ושל הדרכותיו, ללמוד את היסודות העיקריים אותם הנחיל לחסידיו ולהעמיק במגוון רחב מספיק של סיפורים כדי שמהנקודות העולות מהם תצטייר דמות שלמה ומוחשית. רבי דוד מלעלוב אמר שכשם שבעולם הזה לומדים מסכת בבא קמא כך לעתיד לבוא ילמדו 'מסכת דוד מלעלוב'. באופן הזה יש להעמיק ביחס לכל צדיק ('ועמך כלם צדיקים'...), כאשר כל סיפור או דבר־תורה הוא 'הלכה', 'שמועה' או 'סוגיא' והכל נארג למסכת־חיים שלמה.

גם כאשר מכירים נקודות רבות, ומתחילים לקבל רושם על קו־אופי של הצדיק, אנו עלולים עדיין לקבל אוסף כללי ולא תמונה ברורה, לראותו מאחוריו אך לא מפניו. כדי לראות את הפנים עלינו להעזר בפנימיות התורה – להתאים כל סיפור לספירה אליה הוא שייך. ההקבלה הזו מסייעת בהבנת הנשמה הפנימית של כל סיפור, אך בעיקר היא מאפשרת לשים כל סיפור במקומו ולשרטט 'קומה' שלמה של הצדיק – לזהות ברוחניות את הראש, הגוף, הידים והרגלים של הצדיק. הצדיק הוא מרכבה לבוראו והתבוננות נכונה, באמצעות מבנה הספירות העליונות, מאפשרת לראות כיצד מופיעה בו ה"דמות כמראה אדם" של האדם העליון, ובעיקר – מה שנוגע לנו – לערוך היכרות אישית עם הצדיק ולזכות ל"ראה פניו מאירים".

בלימוד התורה יש משקל חשוב לזהות החכמים שהדברים נמסרים מפייהם, כפי שמדייקים חז"ל למסור לנו (עד כדי כך שגם הקב"ה בלימודו אומר "אליעזר בני אומר..."), ו"כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם". יתר על כן, בחסידות הדגישו את מאמר הירושלמי "כל האומר שמועה מפי אומרה יהא רואה בעל השמועה כאילו הוא עומד כנגדו", ורבינו הקדוש אמר שהוא מחודד מחבריו משום שזכה לראות את רבי מאיר מאחוריו, ואם היה זוכה לראותו מפניו היה מחודד עוד יותר. מדוע כל חשוב לראות את דמותו של הרב?

"אם הרב דומה למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפייהו", וההבנה העמוקה והאמתית של דברי התורה תלויה בהשראת הרב מפיו־מנשמתו יצאו הדברים. לכן יסוד החסידות הוא שאי אפשר להסתפק בלימוד מספרים, אלא נדרשת התקשרות לרבי, והחסידים עוסקים לא רק בתורת החסידות אלא מרבים לעסוק גם בסיפורי צדיקים המעמידים מול עיניהם את דמות הצדיקים כמקורות השראה – מקור להתלהבות־קדש, שמחה והתחזקות, וכמובן מעין בלתי־נדלה של הדרכות למדות מתוקנים ומעשים טובים. ראשית הדרך הזו היא כמובן בתורה, שכתובה כולה כסיפור – החל מסיפורי הבריאה והאבות ועד לסיפורי משה רבינו ועם ישראל. לכן אמרו חסידים שמאמר חסידות הוא בגדר "תורה שבעל פה", אך סיפור חסידי הוא בגדר "תורה שבכתב".

כל סיפור חסידי מאיר אור מיוחד, מעורר

שיעור

שיעור ברמב"ם היומי

גיור בכל יום

קיצור מהלך השיעור

שיעור הרמב"ם השבוע עוסק ב**גיור** – נושא 'חס' בשנים האחרונות, מאז פרצה 'המהפכה הרביעית'. ההתבוננות מיוסדת על **שיחה של הרבי מליובאוויטש**, שכבר נלמדה בשנים האחרונות, אך כאן היא מתבארת בפנים חדשות. מוקד העיון הוא ה**קרבן** בו חייב הגר, שבמקור הוא 'הצלע השלישית' של הגיור, יחד עם **מילה וטבילה**, אך מאז חורבן הבית הגיור מתחולל בשלמות בלעדיו. הבנת **החלקים השונים של הגיור** משליכה על עבודת כל מי שרוצה להתקרב לה' ו'**להתחיל להיות יהודי**' בכל יום מחדש. בזמן הקבוע לשיעור המשפחתי ברמב"ם התקיימה חגיגת בר-מצוה של אחד הנכדים, וכך קבל השיעור כולו ניחוח של בר-מצוה – יום עיקרי של 'גיור', **כניסה בעול תורה ומצוות**, בחיי כל יהודי.

תפקיד הקרבן בגיור

כתב הרמב"ם בהלכות איסורי ביאה פ"ג^א: בשלשה דברים נכנסו ישראל לברית במילה וטבילה וקרבן.

וכן לדורות כשירצה העכו"ם להכנס לברית ולהסתופף תחת כנפי השכינה ויקבל עליו עול תורה צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן ואם נקבה היא טבילה וקרבן שנאמר ככם כגר מה אתם במילה וטבילה והרצאת קרבן אף הגר לדורות במילה

וטבילה והרצאת קרבן.

בזמן שבית המקדש קיים קרבנו של הגר – "הרצאת דמים", בלשון חז"ל^ב – הוא חלק בלתי-נפרד מתהליך הגיור, הכולל "מילה וטבילה וקרבן"^ג (ובנשים רק טבילה וקרבן, כנ"ל).

אמנם, ממשיך הרמב"ם^ד:

... ובזמן הזה שאין שם קרבן צריך מילה וטבילה

ב כריתות ט, א (וראה הערה 24 בשיחת הרבי המובאת לקמן בדיוק הלשון "הרצאת קרבן" בה נוקט הרמב"ם בהמשך).

ג ראה לגבי שלשת הרכיבים והמבנה הפנימי שלהם גם בשיעורי יסוד שביסוד תשס"ג, ל' ניסן תשע"ז ובשיעור שבהערה ה.
ד הלכה ה.

נערך ע"י איתיאל גלעדי. שיעור משפחתי ברמב"ם היומי (31). אור ליידי סיון תשפ"ד – טלפניות.

א הלכות איסורי ביאה פ"ג הלכות א וד. משיעור הרמב"ם היומי (ג"פ) י"ט סיון תשפ"ד.

לדעת הרמב"ם איסור האכילה בקדשים איננו מצד הגברא, שחסר משהו ביהדות שלו, אלא ש"אריא הוא דרביעא עליה"

וכשיבנה בית המקדש יביא קרבן.

לגבי דינו של גר שמל וטבל אך לא הביא קרבן בזמן שבית המקדש קיים יש מנעד רחב של דעות¹: לפי רוב הראשונים², ללא השלמת שלשת רכיבי הגיור אין גיור – כשם שגר שלא טבל או מל הוא עדיין נכרי, כך גר שמל וטבל אך לא הביא קרבן הוא עדיין נכרי.

הרמב"ם חולק ואומר שגם בזמן הבית יש כאן גיור, אלא שיש בו חסרון מסוים: "קרבנו עכבו להיות גר גמור ולהיות ככל כשרי ישראל..."³, כשהביטוי הפשוט לכך הוא שאסור לו לאכול קדשים – "ומפני זה אינו אוכל בקדשים, שעדיין לא נעשה ככשרי ישראל, וכיון שיביא קרבנו ויעשה ישראל כשר אוכל בקדשים"⁴. חשוב לציין שבפירוש המשניות⁵ שלו אומר הרמב"ם שהגר שטרם הביא קרבן מותר גם באכילת קדשים, אך ביד החזקה – מאוחר יותר – הוא חזר בו. כאשר הרוגאטשובר מסביר את דעת הרמב"ם הוא אומר⁶ שמי שמל וטבל אך לא הביא קרבן הוא גר לשאר העניינים, אך לענין קדשים הוא אינו נחשב כישראל שלם (ויש מקומות בהם הוא אף אומר שהוא נחשב כבן נח⁷ או עכו"ם⁸). האבני נזר אף אומר⁹ שלפי הרמב"ם – ועוד

– שבזמן הבית הגר שמל וטבל אך לא הביא קרבן אסור לא רק בקדשים, אלא גם אינו רשאי לשאת בת ישראל (אכן, בזמן שאין בית המקדש קיים בטל הצורך בקרבן והגיור שלם בלעדיו).

הסבר הרבי

מההסבר של הרוגאטשובר מובן שבזמן שאין בית המקדש קיים הגיור ללא קרבן אינו חסר בפועל, משום שאין לו נפק"מ – ממילא אין קדשים לאכול – אך באמת אין הגר "ככל כשרי ישראל" וכאשר יבנה בית המקדש עדיין יהיה צריך אותו גר להביא קרבן כדי להיות מותר בקדשים.

הרבי אומר¹⁰ שקשה להסביר כך בדעת הרמב"ם, משום שהמשמעות היא שבמהותו הגיור בזמן הזה הוא כן חסר, וקשה לומר כך על כל גרי ישראל מאז חורבן הבית. כהוכחה לכך מביא הרבי את מכתבו של הרמב"ם¹¹ לרבי עובדיה הגר בו הוא כותב שמעלתו גדולה מכל בני ישראל האחרים, משום שהם מיוחסים לאברהם, יצחק ויעקב ואילו הגרים מיוחסים "למי שאמר והיה העולם", וברור שלא ניתן לכתוב כך למי שבצדדים מסוימים איננו ישראל כשר (אלא יש בו 'צד בן-נח').

לכן מסביר הרבי שלדעת הרמב"ם איסור האכילה בקדשים איננו מצד הגברא, שחסר משהו ביהדות שלו, אלא ש"אריא הוא דרביעא עליה" – יש סבה צדדית המונעת ממנו לאכול קדשים, חסר מעשה שהוא הכשר-מצוה לאכילה בקדשים ככל כשרי ישראל. אכן, בזמן הזה, שלא ניתן להקריב את הקרבן, הגיור הושלם בלעדיו באופן מלא, וכאשר יבנה המקדש יהיה מותר לאותו גר לאכול קדשים גם בלי הקרבת הקרבן (אלא שעדיין תהיה לו מצוה להקריב את קרבן הגיור).

ה וראה באורך – עם המבנה הפנימי של הדעות – בשיעור ב' אדר תשפ"ב ח"ג (פורסם בגליון ויקהל תשפ"ב).

1 ראה ריטב"א ליבמות מו, ב; נמוק"י ליבמות מז, א ד"ה ת"ר מכאן; שיטה מקובצת לכריתות ח, ב בחידושים שבסוף המסכת ד"ה גר.

2 הלכות מחוסרי כפרה פ"א ה"ב.

3 פיה"מ לרמב"ם כריתות ריש פ"ב.

4 צפע"נ להלכות איסורי ביאה פ"ג ה"ד (ועד"ז בצפע"נ מהד"ת עא, א).

5 צפע"נ מהד"ת יט, ב. שו"ת צפע"נ ווארשא סימן רי (ושם סקל"ח סק"ד כותב "אינם כישראל").

6 יא שו"ת צפע"נ דווינסק ח"ב סימן ט.

7 יב שו"ת אבני נזר י"ד ח"ב סימן שדמ.

8 יג לקו"ש חכ"ו משפטים ג (עוד התייחסויות לשיחה זו בשיעורי י"ט שבט תשע"ד ובשיעור שבעה ערה ה).

9 יד תשובות הרמב"ם (ירושלים תש"ך) כרך ב סרצ"ג.

ההתקשרות היא באמצעות מקיפי הנשמה והמילה והטבילה מחוללות גיור שלם.

תשובה, תפלה ותורה

אפשר להקביל את שלשת השלבים לשלשה עניינים יסודיים בעבודת ה' של כל אדם – **תשובה, תפלה ותורה** (שלשתם מתחילים ב־ת^כ, הממוצע שלהם הוא **תריג**, וביחד הם עולים **גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך**^{כז}, כפי שדובר פעמים רבות^{כח}):

המילה, הסרת הערלה, היא עבודת התשובה. בכלל, במצות התשובה נאמר "ומלתם את ערלת לבבם"^{כט}. בפרט נוגעת התשובה לפגם הברית, חטאות נעורים שכמעט ואין נקי מהם בדורות האחרונים^ל, והם – שאת חומרתם נבין באמת רק אחרי ביאת המשיח – הגורמים העיקריים לעיכוב הגאולה^{לא} (וממילא "אין ישראל נגאלין אלא בתשובה"^{לב} היינו בעיקר התשובה על פגם הברית, סוד המילה של הגיור, וכדלקמן עוד). הטבילה שייכת בפרט לעבודת התפלה – טבילת־טהרה היא הכנה בעיקר לתפלה (שהרי "דברי תורה אינם מקבלים טומאה"^{לד}, ולפי חלק מהשיטות על אף שבטלו את טבילת עזרא לדברי תורה לא בטלו אותה לתפלה^{לה}, ואף שבהלכה נחלקו בכך הדעות^{לו} על כל פנים כך ההנהגה הראויה על פי חסידות^{לז}). סגולת הטבילה היא

כניסת הנפש האלקית וקירוב הכוחות

כדי להסביר טוב יותר את הדברים מוסיף הרבי שיש הבדל מהותי בין מילה וטבילה לקרבן: תפקיד המילה והטבילה הוא להכניס את הנפש הקדושה – כאשר המילה (הסרת הערלה) מוציאה את הגר מטומאת הגוים והטבילה מביאה אותו לקדושת ישראל. לעומת זאת, תכלית הקרבן היא קירוב כל הכוחות והחושים של הנפש^{טו}, שינוי ועילוי המתחוללים בפנימיות האדם כשלב נוסף אחרי הגיור (שביטוי משמעותי שלו הוא אכילת קדשים).

הרבי לא מאריך בכך, אך ברור מדבריו שטומאת הגוים איננה 'הסרת המונע' מכניסת הנפש האלקית – בטול "אריא דרביעא עליה" (כפי שמגדיר הרבי את הקרבן ביחס לאכילת קדשים) – אלא ממש חלק מכניסת הנפש האלקית. וכתוספת הסבר: כשם שאצל כל ילד יהודי ראשית כניסת הנפש האלקית היא בברית המילה^{טז}, כך המילה אצל הגר היא חלק מתהליך כניסת הנפש האלקית. על אף שבמהותה המילה היא פעולה של "סור מרע"^{טז}, על פעולה זה נאמר "בכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה"^{טז} – הפרישה מן הערלה היא־היא כניסה של הנפש הקדושה אל האדם.

במושגים הפנימיים, אומר הרבי, הקירוב שפועל הקרבן שייך לכוחות הפנימיים של הנשמה (הנר"ג, צ של הצלם) ואילו המילה והטבילה שייכות לכוחות המקיפים של הנשמה (חיה־יחידה, לם של הצלם), המתבטאים בקבלת־עול ומסירות־נפש^{טז}. בזמן הבית, שיש גילוי אלקות, ההתקשרות לה' בגיור צריכה לכלול גם את הכוחות הפנימיים – השגה והבנה, אהבה ויראה וכו' – אך בזמן הגלות, כשהאלקות נסתרת,

כ ראה לקו"ש חל"ט (ביאורים באגה"ת) עמ' 186-187.
 כא תהלים קיט, יח.
 כב ראה שיעור אור ל' חשון תשע"ד, וברבוי מקומות.
 כג דברים י, טז.
 כד כפי שמתאר הראשית חכמה (שער התשובה פ"ג אות י'), ועאכו"כ בדורנו.
 כה לקו"ת (האריז"ל) ישעיה פנ"ט.
 כו רמב"ם הלכות תשובה פ"ז ה"ה.
 כז ברכות כב, א.

כח ובראשם רב האי גאון, רבינו חננאל, רבינו יונה והרא"ש (על ברכות כב, א). ראה פסקי תשובות סימן פח הערה 1 במ"מ שנשמנו שם.

כט וכפי שנפסק בשו"ע או"ח פח, א שבטלו לתקנת עזרא אף לתפלה.

ל ראה הנסמן בפסקי תשובות שם. וראה שם בהערה 4 בשם הגר"ח קנייבסקי (בספר ארחות ישר ערך טהרה)

טו לשון רבינו בחיי ויקרא א, ט (ועוד).

טז שו"ע אדה"ז מהדו"ת ד, ב (ע"פ זהר ח"ג צא, ב).

יז תהלים לד, טו.

יח ויקרא רבה כד, ו.

יט ראה גם בהתוועדות ברי־מצוה שקדמה לשיעור – "שמש ומגן הו"י אלהים".

סגולת הטבילה היא טהרת המחשבה, הנדרשת בעיקר בתפלה

לעיל – "וכן לדורות כשירצה העכו"ם להכנס לברית ולהסתופף תחת כנפי השכינה ויקבל עליו עול תורה צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן" – ולהסביר שברית-מילה היא כדי "להכנס לברית", טבילה היא כדי "להסתופף תחת כנפי השכינה" (הסתופפות המתבטאת בעיקר בתפלה, כשהאדם שם מבטחו בה', מבקש ממנו את כל צרכיו וחוסה תחת כנפיו) והרצאת קרבן היא לשם "יקבל עליו עול תורה"^{לח}!

להתגייר בכל יום

הרבי מסיים שהדברים אינם נוגעים רק לגרים אלא לעבודת כל אחד, משום שכל עם ישראל התגייר במתן תורה (כפתיחת דברי הרמב"ם) – שעלינו לזכור ולהמשיך אותו תמיד. בפרט, כל ילד יהודי 'מתגייר' ביום הבר-מצוה שלו, גמר כניסת הנפש האלקית (על דרך גיור), ובפרטי פרטיות בכל בקר אנו מברכים "שלא עשני גוי" משום שיש כניסה חדשה של הנפש האלקית לאדם – על האדם לעשות תשובה-מעין-גיור בכל יום, כאילו עד כה לא התחלתי לעבוד את ה' ורק כעת אני נעשה יהודי (מעין המובא^{טז} בשם הרס"ג שבכל יום יש לדעת שאמש לא הכרתי כלל את ה', ורק היום אני מתקרב אליו ומתחיל לעבדו, ממש כגר שנתגייר).

מכיון שעיקר הגיור הוא המילה והטבילה – אפילו בזמן הבית ובודאי בזמן הזה – גם בגיור היום-יומי של כל אדם בעבודתו יש דגש מיוחד על שתי העבודות הללו: בכל יום ובכל עליה בקדש נדרשות תוספת שמירה והידור בשמירת הברית וקדושת הברית, מתוך תודעה ש"כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה", כנ"ל, והוספה בטהרת המחשבה. טהרת המחשבה קשורה גם לשמחה – "לב טהור מכל

טהרת המחשבה, הנדרשת בעיקר בתפלה (כמוכח מכך שעיקר התמסרות הסטרא-אחרא היא להרבות אצל האדם מחשבות זרות בתפלה).

בעומק, כוונת הלב בטבילה עצמה היא בגדר תפלה, כפי שמצינו אצל צדיקים רבים שפעלו ישועות בתפלתם דווקא תוך כדי עבודת הטבילה במקוה (מעבר להיגוי הדומה של טבילה ותפילה...).

לכאורה, ניתן היה לשייך את הקרבן לתפלה, שהרי "תפלות כנגד תמידים תקנום"^{לא}, אך לא יתכן לומר שבזמן הגלות נחסר מאתנו עמוד התפלה וכי ניתן להתגייר בלעדיו. אדרבא, עם בטול הקרבנות נעשתה התפלה לעיקר עמוד העבודה, "עבודה שבלב זו תפלה"^{לב}, והיא אינה תלויה בגילוי אור וגדלות מוחין – "תפלה לעני כי יעטף"^{לג}. עמוד העבודה, מתוך לב נשבר ותחושת עוני, מאפיין את הגרים, כעובדיה הנביא, שהיה גר אדומי^{לד}, ורבי עובדיה הגר שמסתמא נקרא על שמו (וגם בנה של רות, אם כל הגרים, נקרא בפיה עובד). האור שהאיר במיוחד בזמן הבית הוא אור התורה דווקא, שבכוחו לחולל את השינוי הפנימי בנפש. הרבי אומר שבכח המילה והטבילה מתקיים "ואבא אתכם אלי..." והייתם לי סגלה מכל העמים"^{לה} ותכלית הקרבן היא להפוך את הגר לחלק מ"ממלכת כהנים וגוי קדוש"^{לו}, שאזי יתקיים בו "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו"^{לז}.

כך ניתן לדייק בלשון הרמב"ם שהובאה

שקבלה בידו שכל החיבורים שנתקבלו בכל תפוצות שלומי אמוני ישראל הוא אותם אשר מחבריהם נהרו בטבילת עזרא.

לא ברכות כו, ב.

לב תענית ב, א.

לג תהלים קב, א.

לד סנהדרין לט, ב; ויקרא רבה יח, ב; תנחומא תזריע ח.

לה שמות יט, ד'ה.

לו שם פסוק ו.

לז מלאכי ב, ז.

לח יסוד הדיוק בהערה 40 בשיחה, אלא שהוא שונה ומפורט יותר – עיי"ש ודוק.

לט מופיע בכ"מ, החל מסדורו של שבת ח"ב דרוש ג פ"ג מאמר ה. ראה אריכות דברים והשוואת נוסחאות בספר אלפא ביתא קדמיתא ערך 'תשובה' עמ' 400.

הברית טהרת המחשבה משלימות ל־מט ברבוע (7 בחזקת 4)! אחרי הגיור עצמו, לידת היהודי מחדש (בבר־מצוה, עליו נאמר^{מד} "אני היום ילדתיך"^{מה}, ומכאן ואילך בכל יום יום) – בתשובה ובתפלה, בקדושת הברית ובטהרת המחשבה – נדרשת עבודת ההתקרבות שעיקרה לימוד התורה בשקידה והתמדה.

כוונות המקוה (בסופו), ובטול הוא פנימיות החכמה, אך זו החכמה שבבינה ("חכם בבינה"), שהרי המקוה עצמו הוא בסוד יסוד אמא, כנודע (קהלת יעקב ערך 'מקוה').
מד זחר ח"ב צח, א.
מה תהלים ב, ז.

נדנד דאגה ועצב בעולם^מ ומחשבה שמתקיים בה "עבדו את הוי' בשמחה"^{מא} (כנ"ל שהטבילה־הטהרה שייכת במיוחד לעמוד העבודה).

קדושת הברית וטהרת המחשבה הם מצד חכמה ובינה, אבא ואמא – הם האבא והאמא של הילד היהודי (כאשר היהדות תלויה באמא דווקא, "אם הבנים שמחה"^{מב}, וכך 'הנקודה הקובעת' לגיור היא הטבילה^{מג}). ורמוז: **קדושת**

מ תניא פכ"ו.

מא תהלים ק, ב.

מב שם קיג, ט.

מג אמנם טבילה אותיות הביטול (סידור עם דא"ח שער

ניגון

553 | ט"ז תמוז תשפ"ג לחתונת מנחם מענדל ומינדל מלכה בלוך

ה"בית אהרן" מקרלין

קיצור מהלך השיעור

ביום ראשון השבוע היה יום ההילולא של רבי אהרן השני מקרלין, בעל ה"בית אהרן". בשיעור מיוחד עבר הרב על מגוון גדול של **סיפורים** עליו ומעט **ווארטים** שלו – שרוכזו בספר "זכרונם לברכה" ביום ההילולא שלו, ו"ז סיון – וסידר אותם לפי **מבנה הספירות**. "עץ החיים" של הספירות נקרא **פרצוף**, וכאשר מסדרים **סיפורים על צדיק** לפי 'פרצוף' מצטרפות הנקודות ומרכיבות **דמות שלמה ומאוזנת**, שכל כוחות נפשה באות לידי ביטוי באופן המיוחד לה, עד שזוכים ל"**ראה פניו מאירים**", מקבלים 'חוש' בדמות המיוחדת והשראה ממנה בעבודת ה' שלנו.

מאפטא] יודע עד היכן...".
וכעין זה אמר הרה"ק ר' אשר מסטאלין זצ"ל על בנו הבית אהרן, "בני זה הוא גדול מאד בתורה ובמצוות ובמעשים טובים, ועל החכמה והבינה שלו אין לו מבינים שיבינוהו".

צדקותו של הבן תלויה ברצונו, אך תכונות נפשו הטבעיות שזוכרות כאן הן חכמה ושמחה.

הספר "בית אהרן"

החכמה היא בפירוש ספירת החכמה (כאשר בביטוי של אביו עליו מצטרפת גם לבינה), כאשר חכמה שאי אפשר להשיגה היינו חכמה סתימאה, שרש החכמה בכתה, כח המשכיל שבנפש. חכמתו של רבי אהרן באה לידי ביטוי

היום יום ההילולא של ה"בית אהרן" מקרלין — נקרא כמה סיפורים עליו ונמקם אותם בספירות:

כח"ב: חכמה, שמחה ותענוג

הבית אהרן היה פעם אצל הרה"ק האוהב ישראל מאפטא זצ"ל ואחר כך אמר הרה"ק מאפטא על הבית אהרן, בנו של ר' אשר מסטאלין, היה כאן. ראו איזו שמחה הכנים בנו, הקירות היו מרקדים, הרי הוא בבחינת "עז וחרדה במקומו".

אחר כך כתב הרה"ק מאפטא זצ"ל מכתב להרה"ק ר' אשר מסטאלין זצ"ל, "בנכם החכם והצדיק בא אלי". ואמר על זה ר' אשר זצ"ל — "צדיק, אם ירצה יהיה צדיק, חכם, איני יודע אם הוא [הרה"ק

הוא הצליח לשמח לא רק צדיקים וחסידים, אלא גם מי שהיו בקו המנוגד לחלוטין

ענה לו רבינו בצחות לשונו: כשנוסעים לשמחת נישואין הרי כל המשפחה שמחה ולובשים בגדי חג, וכל אחד לוקח חבל לשמוח בנעימים. ואם יקרה שאיש זר יבקש מבעל השמחה לקחת אותו עמהם,

הוא עונה לזה, "הרי אם תרצה לשמוח אתנו יחד, זה מה טוב ונעים, ואם אינך יכול לשמוח אתנו יחד, הרי יותר טוב שתשב בביתך".

וזה היה תשובה על מרירות לבו, שאם בדעתו להתענג בדרך של שמחה בנדר של "חדות ה' היא מעוכם", בזה תוכל לפעול ולבקש על נפשך, שיעזור לך השי"ת, ואז תוכל להצטרף בעגלה לקחת אותך איתנו על שכם אחד, ולטעום מעם אשרינו מה טוב חלקנו שאנו יהודים, ומה נעים גורלנו שאנו חסידים. הוא הצליח לשמח לא רק צדיקים וחסידים, אלא גם מי שהיו בקו המנוגד לחלוטין (בסוד "מינה דינין מתערין"² היוצאים מן הבינה):

הבית אהרן היה פעם בשבת חזון בבאסראביע והיו שם מתנגדים, וראה שהם שרויים בעצבות והוא היה בשמחה, וכאשר ראה שהנהגתו אינה מוצאת חן בעיניהם אמר להם: "ביום השבת שישו ושמוחו במקבלי מתן נחליאל", והכנים להם חיות ונשמה חדשה ובמל מהם העצבות.

כפי שנראה בהמשך, השמחה של רבי אהרן גם הביאה איתה הנהגה של תוקף וגבורה, בסוד "אני בינה לי גבורה"³ (הגבורה במדות הלב משתלשלת מהבינה, ולמעלה מכך בתוך ספירת הבינה מלובשת זרוע שמאל של פרוץ ארץ אנפין, הגבורה של הכתר⁴). עם זאת, צדיקים העידו שלהנהגה זו היה גם צד נסתר:

מרן הרה"ק מקאברין אמר עליו: העולם חושבים עליו שהוא תקיף וחזק ואיש שמת, ובאמת שאין עוד לב נשבר כמוהו, וכל תנועת השמחה והתקיפות שלו הם כולם התחזקות. מרן ה"סוד העבודה" מסלאנים היה מכנהו "דער פריילאכער צדיק".

מיוחד בספרו, "בית אהרן", בו נאספו דברי תורתו – "אורייתא מחכמה נפקת"⁵. זהו ספר מיוחד ועמוק – שראוי שנלמד אותו פעם כסדה, בעזרת ה'... – שצדיקים הפליגו בשבחו:

נוהג היה הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקאזניץ זיע"א שהיה מסיים מדי יום את שיעוריו בלימוד בספה"ק "בית אהרן" בשיעור קבוע לפני השינה. בנו, הרה"ק רבי אהרן יחיאל מקאזניץ זיע"א, היה אומר שלכל הסיד חייב שיהיו לו שני ספרי "בית אהרן", אחד בבית והשני בלב... (בנוסח אחר: אחד בבית והשני לקחתו עמו בלכתו בדרך).

על התנו של הרי"ם מקאזניץ, ה"ה הרה"ק רבי קלונימוס קלמן מפיסצנא הי"ד זיע"א בעל "חובת התלמידים", מספרים ששאל לאחד מפרחי החסידים איזה ספר חסידות הוא לומד, והלה ענהו כי הוא מעיין בספר הק' תניא, אמר לו הרה"ק: גדלות הבורא תדע מסה"ק זה, אך נתיבות לעבודת הבורא תלמד מסה"ק בית אהרן, ובעיקר מתוך האמרות הקולעות שבליקוטים שבסוף הספר. זהו ודאי לא ווארט חב"ד, אבל ווארט מרבי בפולין שהיה 'מבין בחסידות'.

שמחה והתחזקות

השמחה, כידוע, היא פנימיות ספירת הבינה – "אם הבנים שמחה"⁶. השמחה המיוחדת של רבי אהרן, שהרקידה את הקירות בביתו של ה"אוהב ישראל" מאפטא, היתה קו מנחה אצל רבי אהרן עד שהוא הציג אותה כתנאי לכך שיוכל 'לקחת איתו' את החסידים:

מעשה בחסיד אחד מבני עליה, בר דעת ועובד ה', שעלה על דעתו שאינו יוצא ידי חובתו כלפי שמיא במצוות ומעשים טובים, וזה קינן בלבו ונכנס למרה שחורה.

נרשם ע"י איתאל גלעדי. לא מוגה. י"ז סיון תשפ"ד – טלפנית.

א זרה ח"ב קנא, א. וראה שם פה, א.

ב תהלים קיג, ט.

ג ראה זרה ח"א קנא, א; ע"ח שי"ג פ"ח; שם שי"ד פ"ב.

ד משלי ח, יד.

ה ע"ח שי"ג פ"ב (מ"ת).

הווארט הזה, לפיו עצבות נגרמת מרצון לקפוץ למדרגה גבוהה-מאחרת, שהאדם עוד לא אוחד בה, לפני העבודה במדרגה יסודית ומוקדמת יותר, מתאים לרגישות של רבי אהרן לכך שאדם יעבוד במדרגתו האמתית, כדלקמן (בספירת היסוד).

ב. "ירבו עצבותם", כשמרבים עצבות, "אחר מהרו", או עצבות אחת מביא עוד עצבות.
ג. "ירבו עצבותם", כשמרבים עצבות, "אחר מהרו", אזי זה מוחר ומתנה לסטרא אחרא ר"ל.

תענוג וחיות

השמחה של ה"בית אהרן" באה עם התענוג בעבודת ה'. שרש התענוג הוא בכתו, והוא מאיר בבינה – "התגלות עתיקא באמא"^ט (בסוד שם הגאולה – "אהיה [בכתר-עתיקא] אשר אהיה [בבינה-אמא]"). על התענוג של רבי אהרן בעבודת ה' בכלל, ובפרט בעבודת התפלה – שמקבלת מקום מיוחד בקרליו, כדלקמן – הוא העיד בעצמו:

פעם אחת ספרו למרן ה"בית אהרן" זי"ע"א איך שפריץ השתגע וחמד לכו להחליק על שלג בימי הקיץ, ולשם כך פזרו על פני השדה מאות שקים של סוכר כדי שיוכל להחליק עליו. ונענה ה"בית אהרן" 'א מכה דעם פריץ, וכי איזה השנה יש לו לתאוות, הלא כל תאוותיו לא ישוו לגודל התענוג שיש לי באמירת "נשמת כל חי" בשבת קדש"^א.

לשמחה ולחיות^ב שלו בעבודת ה' היתה גם נפקא-מינה הלכה למעשה:

לחסידות סלונים יש שרש משותף עם קרליו – בעל "יסוד העבודה" מסלונים הוא תלמידו של רבי משה מקוברין, תלמידו של רבי מרדכי מלעכוויטש (ובנו רבי נח מלעכוויטש), שהיה תלמידו של רבי שלמה מקרליו, תלמידו של רבי אהרן הגדול מקרליו, על שמו נקרא ה"בית אהרן". ב'מבינות' של קוברין וסלונים על רבי אהרן הוא מכונה 'הצדיק השמח' – כמו רבי שמעון בר יוחאי, שמכונה 'רבי שמח'! – אך מזהים גם שמאחורי השמחה יש לב נשבר שרפואתו היא התחזקות בשמחה ותקיפות. הלב

הנשבר נובע מהגבורות של הבינה, וגם תנועת הנפש של ההתחזקות – המביאה לשמחה, פנימיות הבינה, ולתוקף-גבורה השייכים לבינה, כנ"ל – היא תנועת הבינה, כמו שהסברנו הרבה פעמים^ח שבעבודת ה' מהחכמה באה תנועה של התחדשות ומהבינה תנועה של התחזקות.

ההתחזקות בשמחה היא המאפשרת לדחות את העצבות, של חסיד בעל מדה-שחורה או של מתנגדים בשבת חזון. על גנות העצבות יש לרבי אהרן ווארט חזק: פעם אחת עמדו אצלו שלשה חסידים ואמר פירוש על הכתוב "ירבו עצבותם אחר מהרו", וכל אחד שמע הפירוש באופן אחר:

א. "ירבו עצבותם", ממה נתרבה העצבות? כי "אחר מהרו", כי רוצים להמוף את המאוחר לפני המוקדם.

ו על כל תלמיד חכם להיות צדיק שמח (וכן להפך, על כל צדיק שמח להיות תלמיד חכם) – חושבנא דדין כחושבנא דדין (והוא היהלום של חיה, סוד היל שבצלם, המקיף הקרוב, וד"ל).

ז לקוטי דיבורים (מהדורת לשה"ק) ח"ד עמ' 726.

ח ראה מעין גנים ח"א עמ' רח"ו ג מאמר "הדילוג לגאולה".

ט ע"פ זרר ח"ג קעח, ב. מאמרי אדה"ז הנחות הר"פ ז"ל עמ' ו; לקו"ת נשא כה, א. ובכ"מ.
י שמות ג, יד.

יא וכמה רמזים: "נשמת כל חי" (858) עולה גל פעמים הוי'; תענוג גדול (572) עולה כב פעמים הוי' – יחד עולה 1430, הכל פעמים הוי' – ועם שבת (702, זך פעמים הוי') עולה הכל חסיד-עובד פעמים הוי'.

יב שמחה חיות עולות יחד 777, אהיה (שם הבינה) פעמים יחידה. בהכאה פרטית – ש פעמים ח, מ פעמים י, ח פעמים ו, ה פעמים ת – עולה 4848 יחד עם 777 עולה הכל 5625, בטחון ברבוע (בסוד "כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחוני")!

עצבות נגרמת
מרצון לקפוץ
למדרגה גבוהה-
מאחרת, שהאדם
עוד לא אוחד בה,
לפני העבודה
במדרגה יסודית
ומוקדמת יותר

הצדיק ההוגה

בתורה יומם ולילה מנהיג את המציאות לפי תוכן לימודו, ומתקן בו את הימים ואת הלילות

ווערט טאג [כשאנחנו רוצים נעשה יום]. 'לילה, ווילן מיר ווערט נאכט [כשאנחנו רוצים נעשה לילה]."

המנהיג ההוגה בתורה 'יושב על ההגה' ומכוון את המציאות כרצונו, "מעביר יום ומביא לילה". חז"ל אומרים¹ שכאשר משה רבינו היה במרום הוא ידע

מתי יום ומתי לילה לפי מה שה' למד איתו – תורה שבכתב ביום ותורה שבעל פה בלילה. הצדיק ההוגה בתורה יומם ולילה מנהיג את המציאות לפי תוכן לימודו, ומתקן בו את הימים ואת הלילות. ההנהגה התורנית הזו, בתורה שבכתב ובעל פה, שייכת לכח הרצון התקיף בו כופה המנהיג את המציאות, כפי שהמשיח עצמו מתואר אצל הרמב"ם "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו כפי תורה שבכתב ובעל פה ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה"¹⁰ (כאשר שרשי התורה שבכתב והתורה שבעל פה, "מוסר אביך" ו"תורת אמך"¹¹, מוחין דאבא ומוחין דאמא, הם במזל העליון והתחתון של דיקנא דאריך אנפין,¹² וד"ל).

חסד: להעניק ולהשפיע

ל"בית אהרן" זיע"א הניעה אלמנה בבכיה שאין בידה להשיא את בתה שהגיעה לפרקה, ונתן לה סכום כסף. כמדומה לנו שנתן לה סכום שיש בו כדי לכסות את כל הוצאות הנישואין. לאחר קבלת הכסף הוסיפה האלמנה ובקשה מלבוש מכובד לחתונה, ונענה לה וניגש לארון הבגדים ונתן לה מבוקשה. כשהגיעה הרבנית ושמעה על מה שהתרחש שאלה: "על הכסף שנתת לאלמנה ניהא, אך מדוע הוספת והענקת לה מלבוש מפואר? ואם כבר החלטת לתרום מלבוש זה לצדקה, הלא עדיף היה למכרו

כשגמר לכתוב ספר תורה שלו ביקש לברך שהחיינו, והיה שם הרב דמתא הגאון רבי מרדכי פינסקער – שגדולי דורו אמרו על גאונותו שהוא כדוגמת רעק"א – ושאלו אם יכול לברך שהחיינו, ופסק שיכול לברך שהחיינו, ובירך הרה"ק בשמחה גדולה ובהתלהבות

עצומה, ואחר שבירך את הברכה שאל הרה"ק להרב הרי נחלקו הפוסקים בזה ועל מה סמך להורות שיברך... וענה הרב: הגם שנחלקו הפוסקים בכך, אולם לברכה מעין זה, כולו עלמא מורו שיברך! מי שכל כך שמח בשמחה של מצוה ותורה, ומתענג עליה עד כדי כך, ודאי גם יכול לברך עליה "שהחיינו".

אמונה והנהגה

התענוג שייך לראש השני של הכתר, בין האמונה הפשוטה בראש העליון שבכתר, "רישא דלא ידע ולא אתידע", והרצון בראש התחתון שבכתר. נשלים את שניהם בשני 'ווארטים' של רבי אהרן:

עם כל חכמתו, הדגיש ה"בית אהרן" שעיקר החסידות הוא האמונה הפשוטה. הוא התבטא³: אני יכול לתת הבנה בענין של החסידות עד שגם ה'מתנגד' הגדול ביותר יודה – בשכלו – אך איזה פנים יהיו לחסידות הזו, שתהיה עם השכל? עיקר החסידות הוא אמונה פשוטה למעלה מן השכל! בתורה שלו, שבאה מתוך אמונה פשוטה, וחכמה ובינה בלתי נתפסות, הוא תלה את כח ההנהגה:

הרה"ק ה"בית אהרן" אמר: "כי הם חיינו, התורה היא חיות שלנו, 'ואורך ימינו, ואריכות ימים שלנו, 'ובהם נהנה, 'נהנה' מלשון הנהגה, מיט זיי פירן מיר נאיתה אנחנו מנהיגים, 'יומם, ווילן מיר

יד תנחומא כי תשא לו.

טו הלכות מלכים פ"א ה"ד.

טז משלי א, ח. ראה מדרש משלי שם (תניא אגה"ק כט ולקו"ת שמע"צ פה, ב ובמ"מ שם).

יז ע"ח שט"ז פ"ו.

יג ראה ילקוט דברי אהרן עמ' לח (ושם בהמשך: "הקארלינער זצוק"ל אמר שהפעולה הראשונה שהוא עושה בחסיד שנוסע אליו שהוא 'לוקח לו' את השכל, שלא ילך עם השכל אלא רק עם אמונה").

אהבת ישראל

בגימטריא אהבה
פעמים חכמה
- בשביל מימוש
נכון של האהבה,
צריך חכמה,
שבאה לידי ביטוי
ב"ברק המבריק
על השכל",
המחשבה
הראשונה
שמאירה בראש
בהקשר של
עשית חסד

ותמורתו לחלק לעניים שאין להם פת חרבה". נענה הרבי ואמר אליה: "אכן, מחשבה כזו עלתה ברעיוני בעת שנגשתי להעניק לאלמנה את המלבוש, אך מיד התישבת בדעתי ובחנתי את עצמי מדוע לא עלתה בדעתי מחשבה זו עד הלום, למכור את המלבוש ולחלק תמורתו לעניים, ורק עתה, כאשר ברצוני לתת את המלבוש לעלובה זו צצה ועלתה מחשבה זו? אין זאת אלא — כך הסקתי — עצת היצר, ומיד הזנחתי כוונה זו ונתתי מלבוש זה לשמח לב אלמנה".

ההקשר של הסיפור הוא אהבת ישראל, עשית חסד כפשוטו, אבל נוספת בו ההבחנה שבמקרה כזה יש לסמוך על המחשבה הראשונה לתת ולהעניק, ולא להתפתות לחשבונות שאחריה. יצוין שבחב"ד מספרים¹¹ סיפור עם עקרון דומה על רבי נחום מטשרנוביל, בעל ה"מאור עינים" — שבנו, רבי מרדכי מטשרנוביל, היה נשוי לדודתו של ה"בית אהרן" — כדוגמה להבחנה שכלית ביחס למחשבות של האדם הצדיק (כשכאן מכריעה ההבחנה שיש להסתמך על 'מושכל ראשון', כשדווקא המחשבה השניה היא עצת היצר). **אהבת ישראל** בגימטריא **אהבה** פעמים **חכמה** — בשביל מימוש נכון של האהבה צריך חכמה, שבאה לידי ביטוי ב"ברק המבריק על השכל", המחשבה הראשונה שמאירה בראש בהקשר של עשית חסד. קו הימין מתחיל בחכמה, ההברקה, ממשיך בחסד, האהבה והנתינה, ומגיע עד לספירת הנצח, הכח הנצח את המחשבה השניה שטוענת שעל פי הדין והשכל הישר מוטב לעשות משהו שונה ממחשבת החסד הראשונה.

לצד מעשי החסד שלו, מדת החסד של צדיק מתבטאת גם בהשפעות הטובות שלו לחסידיו: פעם אחת אחר קדוש לבנה ישב ה"בית אהרן" עם אנ"ש ושוחח מענין השפעות בגשמיות, וסיפר שגדולים שאלוהו (כוונתו היתה על דודו הרה"ק מוהר"מ מטשערנאביל זי"ע ומחותנו הק' מרוזין זי"ע) למה אינו משפיע על אנשי שלומו הרחבה בהצטרפויות נשמיות (כידוע שהקהל אצלו היה גדול וברך כלל היו מחוסרי אמצעי פרנסה), והשיבם אדמו"ר כי באם ימשיך עליהם השפעות אזי מי יצטק עמו בתפילתו ב"עזרת אבותינו כו"ו וב"נשמת". אך כהיום, שבין כך כבר אין מתפללים באופן זה, אם כן מוטב שימצא להם ההשפעה והפרנסה בהרחבה (כמובן כוונתו היתה לפום דרגת העבר).

כשמוע זאת אחד הנוכחים שנסע לביתו סיפר הכל לאביו והתבטא אליו בלשון 'דער רבי האט אויף גיעפנט דיא טויערהרן (הרבי פתח את הדלתות). אביו בשמעו כך, למרות היותו עני וחסר אמצעים, שאפילו את הוצאות הנסיעה עד לרבינו לא היה לו, התחזק ולוה משכנו כסוף להוצאותיו הנחוצות והגיע לרבינו והפטיר אליו ששמע שאדמו"ר פתח את דלתות שערי ההשפעה לפני אנ"ש.

השיבו אדמו"ר שישע לקיוב, ואכן נסע לשם בחוסר כל ולא היה בידו אפילו מטבע קטנה לקנות כמות מועטת של סחורה למשא ומתן, ולא ידע לשיט עצות בנפשו לאן לפנות במצבו הנוכחי. וכך סיבב והגיע עד למקום הנהר דשם והתישב כך לצד הנהר תפוס שרעפים. לאחר זמן קצר ראה לפניו אניית מסע עם כמות ניכרת של חטה למכירה שמתקרבת ובאה, ואחר כך נעמדה וירד ממנה איש כפרי ששאלו האם חפץ הוא לקנות ממנו את כמות החיטים, והשיבו בצר לו שאין אתו אפילו פרוטה לפורטה. הכפרי הנ"ל היה איש פשוט מאד, שלא ידע אפילו לערוך שום חשבון וכדו', והציע לפני מיועדנו למכור לו סחורתו בעיר ולקבל אחר כך עבור מירחתם שכר באחוזים. הלה נתרצה להצעה זו ותיכף העביר את הסחורה לעיר ומכרה לטוהן חיטים מסוים שבעיר. לאחר שנשקלה הכמות כולה על ידי הממונה על טהנת הריחים דשם העירו החסיד

יח ליקוטי דיבורים ליקוט כד (עמ' 341 במהדורת לשה"ק).

אש שמדליק את האש האלוקי^ט.

את אמנות ההכאה הזו, בגבורה דקדושה, ידע רבי אהרן גם ביחס לזולת:

הרה"ק ה"בית אהרן" מקארלין ביקר אצל חתנו, אדמו"ר הזקן מסדיגורה, וראה אחד מחסידי סדיגורה שהיה מסלסל בשערו ומתהדר בלבושו, וקרא לו וסטר על פניו. אותו חסיד התאונן על כך בפני רבו, אדמו"ר הזקן מסדיגורה, ואמר לו: אינך מכיר את חותני. כשהוא סוטר "אדער ער קלאפט ארויס אדער ער קלאפט אריין" (או שהוא מכה החוצה או שהוא מכה פנימה) (ובגירסא אחרת "קלאפט אריין די גיטס און קלאפט ארויס דאס שלעכטס" [מכה פנימה את הטובות ומכה החוצה את הרברים הגרועים]).

זו דוגמה לתקיפות הקדושה של רבי אהרן, בגבורה שכולה חסד, לדעת לתת סטירת לחי לחסיד שאפילו אינו שלו – סטירה כזו שמוציאה מהאדם את הרע שבו ומכניסה לתוכו כל טוב.

תפארת: רחמים ודבקות "איש האלהים"

מעשה באיש אחד, שמו ר' יונה לייב, עוד מחסידי הסבא קדישא מסטולין, ואחר כך היה מאנשי הרה"ק ה"בית אהרן" זיע"א, והנ"ל כשנפטר השאיר בן יחיד יתום ר"ל. ויתהלך הנער בלא שום השגחה, כי אמו גם כן נפטרה. כשהיה בן חמש עשרה שנה השכיר עצמו אצל דייטש (גוי) אחד, והדייטש היה לו "ברלינע" (כנראה ספינה קמנה) והיה הולך עם הברלינע לעיר, לקייעו ולעוד איזה עיירות, ומביא משם סחורות, והיתום היה נוסע על הברלינע. והדייטש היה לו בת יחידה ורצה הבחור היתום הנזכר לישא הבת שלו, והסכימו ורק באופן שימיר דתו להשתמד רח"ל ואחר כך ישא אותה.

להממונה על טעותו ברשימה בפנקסו בסכום יותר ממה שהיה ראוי באמת לקבל עבור כמות זה. נכנס תיכף האיש הממונה לבעל הבית שלו והביע את גודל התפעלותו מנאמנותו ויושרו של החסיד הנזכר, ונענה לפניו שבחיו עדיין לא ראה התנהגות כשרה. כזאת על ידי אנשים, ובכל פעם חושש הוא מהמוכרים אולי מכניסים בתוך החיטים אבנים וכדו'

בכדי להכביד את המקף ולקבל תשלום הוגן תמורתו, או לכשרואים איזו טעות מצידו לטובתם שותקים ואינם נענים על זה. אולם עתה בא לפניו איש ישר מאד שהעירו על טעותו והעמידו על נכון לטובת בעל הבית. כשמעו זאת פקד על הממונה שמכאן ואילך יעסוק במסחר החיטים רק עמו ובכל עת שתגיע אניית מסע עם חיטים יקנה אך מאתו. וישלם להחסיד הנזכר כפי הנצרך, עד ששנאר לו אחר כך קצת מעות בכיסו ועמם נסע חזרה לביתו להביא את משפחתו לקיוב

להתיישב שם, ואכן הדבר עלה בידו והמשיך לעסוק במסחר הנ"ל והצליח מאד למעלה מהמשוער ונהפך לאיש אמיד ונגיד, והברכה נמשכה אף לבניו אחריו ולכל משפחתו.

גבורה: להכות ולהוציא אש

פעם אחת רצה ה"בית אהרן" זיע"א, ולקח האבן והכה עליו כדי להוציא אש, ואמרו לו שיש גפרורים בבית, ולמה כל הטורח הזה? והשיב להם: "אני שונא אש שבאה בקלות".

יסוד האש שייך לספירת הגבורה, וה"בית אהרן" תובע שהאש עצמה תבוא מתוך התאמצות והתגברות. גם בנפש, כדי להצית אש-קדש צריך להתאמץ ולדעת להכות את האבן. כך אמר אדמו"ר הזקן: "בני ישראל נקראים נרות. הנר כלול מכלי, פתילה, שמן ואש. אבל חייבים להדליק את האש – ואז זה מאיר... בעזרת ההכאה בכח באבן של נפש הבהמית יוצא ניצוץ

^ט לוח "היום יום" י' סיון.

זהו סיפור מובהק של מדת הרחמים (פנימיות התפארת) – הירידה לתוך נבכי נפשו של היתום העוזב, תוך הזדהות עם צרתו, היכולת לעורר אותו על ידי התפלה (שנקראת "רחמי") והנכונות לקרב־להצמיד אותו אליו במשך שלש שנים.

בסיפור זה התפלה של הרבי מול היתום הכאוב והמרוחק עוררה אותו לשוב לצור מחצבתו. בסיפור הבא התפלה היא אל מול כאביו של הרבי עצמו:

פעם סבל הבית אהרן בכאב הרגל, ובכל זאת בעת התפילה התנכר כארי כדרכו, ושאלו לו איך אפשר להתפלל כך כשכואב. ואמר: "כשכואב למטה האם אי אפשר להתפלל למעלה?!" וסיפרו זה לחתנו הרה"ק רא"י מסדיגורא ז"ע ואמר שזה על דרך שאמרו חז"ל "איש האלהים, מחציו ולמטה 'איש', מחציו למעלה 'אלהים'", שהלמטה לא מפריע לדיקות השי"ת למעלה.

את ההסבר העמוק של החתן אפשר לחדד עוד טפה, לפי הידוע שכל מה שקורה אצל צדיק־אמת הוא בבחירתו ובכוונתו – "צדיק גוזר והקב"ה מקיים"^כ גם ביחס לעצמו. "איש האלהים"^{כז} דבוק תמיד למעלה, וכפי שאמר רבי מאיר'ל מפרימישלן – "מי שקשור למעלה לא נופל למטה"^{כח}, ולולי הסכמת־בחירתו גם רגלו לא היתה כואבת. בכל זאת, הוא מקיים בעצמו "מן ההר אל העם"^{כט}, כאשר הוא יורד ברצון מדבקותו בה', "מן ההר", כדי להתמסר "אל העם" (כפי שמדגישה התורה ביחס למשה רבינו, "איש האלהים", עליו נאמר ש"חציו ומטה 'איש' וחציו ומעלה 'אלהים'^ל). ה"חציו ומטה 'איש'" הוא המעורבות שלו עם הבריות והדאגה האישית לכל אחד ואחד. הדאגה הזו ל"שש מאות אלף

הכלל, אנשי שלומנו חסידי קרלין נתוודע להם הדבר והם הכירו את אביו של היתום הנזכר ר' יונה לייב ע"ה, שהיה איש חשוב מאד, וספרו הדבר לפני רבי אהרן, ואמר להם כשיהיה הבחור בפינסק עם הבערלינע אולי באפשרי להביאו אצלו. וכך היה בזמן מה שבא הדייטש עם הברלינע לפינסק על הנהר, והודיעו להרב הקדוש, ושלה איש אחד לקרוא לו, ולא רצה הבחור ללכת, כי הבין אשר מסתמא רוצה הרב להזהירו בדבר הזה, ואז אדמו"ר זצ"ל שלח איש נכבד מאד לקרותו, לאמור הרה"ק רוצה לדבר עמך שני דברים, ומבקש מאד שתבוא אליו, ונתרצה הבחור לילך. והרב הקדוש היה לפני התפלה, כנראה בבוקר, ואמר להקהל שיתפללו הם והוא ימתין על הבחור ויתפלל אחר כך ביחידות.

כשבא הבחור נתן לו שלום ואמר לו בזה הלשון: "בני, הייתי רוצה לשאול אותך שני דברים, אך היות ועדיין לא התפללתי וכבר מאוחר, אבקשך שתשב על הספסל" (שם, ב"הייליגער הייזער", הבתים הקדושים שבחצר הקדש, ניצב ספסל על יד קיר המזרח, וישב הבחור על ספסל זה). והרב הקדוש עמד אצלו והתחיל להתפלל

בקול נמוך מן "לעולם יהא אדם" כסדר עד "עלינו", והבחור ישב ושמע תפילתו, וכל תיבה ותיבה שיצא מפי הרה"ק ירדה לחדרי בטנו, וכמו סיכות ומחטים דקרוהו התיבות מכל צד. אחר התפלה שאל אותו הרב הקדוש "מה אתה חושב, בני?", והשיב לו הבחור "אני חושב להשאיר ולא ללכת מכאן, והשיב לו הרה"ק "ברכה תנוח על ראשך, השאר כאן בני".

ונשאר אכן הבחור ג' שנים אצל הרה"ק, ובכל שבת ויום טוב היה מוכרח הבחור לישב סמוך לו אצל השלחן, ואחר ג' שנים אמר הרב הקדוש לבחור "כעת אתה יכול לנסוע לכל מקום – נפשם בהם תתעמף, אתה צריך להקיף את עצמך בין חסידים".

הדאגה הזו ל"שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב" גורמת לכאב הרגלים של הצדיק – כואב לו על המצב של האנשים, המצב של העם

כ ע"פ תענית כג, א.

כא דברים לג, א; יהושע יד, י; תהלים צ, א; עזרא ג, ב; דברי הימים א כג, יד; דברי הימים ב, טז.

כב ספר השיחות תרצ"ו עמ' 95 ואילך; זכרוןם לברכה (פרלוב) מערכת ר"מ מפרימישלן. ובכ"מ.

כג שמות יט, יד.

כד דברים רבה יא, ד.

התכלית של הדבקות היא היכולת לעורר רחמים על העם ולתת מענה לכאב הרגלים ממנו הוא סובל

אותו חסרון, בתקווה למצוא שם רפואה. בכל אופן, זו אכן אמת שישוד היסודות של חסידות קרלין הוא אהבת אחים – אחדות ואחוזה בין החסידים – יסוד החוזר בסיפורים רבים.

הוא הפליג במעלת שבת אחים גם יחד, תוך אמירת לחיים

(בסוד "נאו לחייך בתלדים צוארך בחרוזים"^{כה}):
הרה"ק ה"בית אהרן" היה בסדיגורא אצל התנו הרה"ק רבי אברהם יעקב זי"ע. שם היה מנהג פעמים רבות שבימי ההילולא היה הרבי נותן מטבעות והיו מוכרים את המטבעות, ומהמעות שנתקבלו תמורת המטבעות היו קונים משקה ל'לחיים' עבור היושבים בשבת אחים.

פעם אחת מכרו את המטבעות מאד ביוקר, כי היו אז עשירים רבים ומכרו את המטבעות תמורת סכומים גדולים, וחשבו שהכל להוציא כל כך הרבה כסף עבור 'לחיים' ליושבים, ושקלו בדעתם שאולי יקחו זה עבור הוצאות חשובות אחרות הנחוצות. אמנם, מאידך גיסא, הרי המעות מזומנים תמיד עבור 'לחיים' ליושבים. והתיישבו בדעתם ונכנסו אל ה"בית אהרן" לשאול את פה קדשו כדת מה לעשות. והשיב להם שלא ישנו מהסדר הנהוג, ויתנו הלאה המעות עבור 'לחיים' בשבת אחים, והוסיף שמה שפועלים על ידי הישיבה בצוותא אי אפשר לפעול על ידי שום דבר אחר.

את המעלה של דיבוק חברים הוא למד גם מהמציאות החיצונית והנחותה:

ה"בית אהרן" זי"ע"א שלח פעם אחת שני אברכים בחוץ לשמוע חדשות, וכשחזרו סיפרו לו שראו שני שיכורים הולכים ואחד אמר לחברו: נלך ונתאחד יחד ולא נפול לארץ. הוא ז"ל חזר המעשה לפני העולם.

האחדות וקירוב הלבבות מגיעים מעלה מעלה, גם לקשר בין הצדיקים, כפי שמסופר על הקשר בין ה"בית אהרן" ל"בית יעקב" מראדזין

רגלי העם אשר אנכי בקרבו"^{כה} גורמת לכאב הרגלים של הצדיק – כואב לו על המצב של האנשים, המצב של העם. כלומר, זהו ביטוי מובהק להזדהות של הצדיק עם העם והרחמים עליו – שאינם מפריעים לדבקותו של הצדיק וההתקשרות שלו

לה'. אדבא, מצד הצדיק התכלית של הדבקות היא היכולת לעורר רחמים על העם ולתת מענה לכאב הרגלים ממנו הוא סובל.

החלוקה של "חציו ומעלה 'אלהים'" ו"חציו ומטה 'איש'" היא החלוקה בין השליש העליון של התפארת, שבגדר "חסדים מכוסים", דבקות בה' ללא כל מודעות עצמית, לשני השלישים התחתונים של התפארת, שהם כבר "חסדים מגולים", מתוך מודעות עצמית^{כז} המתבטאת במודעות לכאב הרגלים (שהן הנצח וההוד^{כח}), המקבלים משני השלישים התחתונים של התפארת). בתפארת שתי המדרגות הללו מתחברות – הדבקות בה' מתקיימת בריזומנית עם כאבי הרגלים, כאבי ההזדהות והרחמים.

נו"ה: אהבת אחים, נעימות ומופתים "שבת אחים גם יחד"

ב'עולם' מקובל שבחב"ד העיקר הוא הבטול, בברסלב העיקר הוא השמחה ובקרלין העיקר הוא אהבת אחים, והנה בחב"ד מוצאים הכי הרבה בעלי-גאווה, בברסלב הכי הרבה בעלי מרה-שחורה השקועים בעצבות ובקרלין הכי מצויה המחלוקת... הנקודה הפנימית של הבדיחה העוקצנית הזו היא שאכן בכל חסידות הקליפה מתגברת כנגד הנקודה העיקרית שלה. בעומק יותה, באופן חיובי, מי שנגוע בחסרון מסוים נמשך לחסידות ששמה דגש על התיקון של

כה במדבר יא, כא.

כו ע"פ סה"מ "אתהלך לאזניא" עמ' נה (ובכ"מ). מבואר באריכות בספר מודעות טבעית.

כז הקדמת תקו"ז יא ("פתח אליהו"). ובכ"מ.

כח שיר השירים א, י.

שרשה של אחדות ישראל הוא בספירת הדעת, אבל האחוה והאחדות צריכות להיות טבע יהודי

(שני בתים חשובים
בישראל...), שהיה בדוגמת
אהבת אחים:

פעם אחת נסע דרך
עיר איזביצא הרה"ק איש
האלקים מוה"ר אהרן ז"ל
מקארלין, ועמד באמצע
העיר ואמר "אני מרגיש

בכאן אורא דארץ ישראל", ואחר כך ראה אשר
העיר איזביצא מוקף בהרים, אמר "ירושלים הרים
סביב לה". וספרו לו שכבר אמר כן הרה"ק רבינו
ר' יעקב יצחק ז"ל החוזה מלובלין, ואהני ליה שכיון
לדעת הגדולים. ואחר כך הלך לקבל פני הרה"ק בעל
"בית יעקב" מראדזין ז"ל, ודברו מה שדברו. וקודם
שנסע מאיזביצא אמר אשר כל זמן שה"בית יעקב"
שוכן באיזביצא הוא מאציל מקדושתו על כל העיר
שתהיה דוגמת ירושלים. ומאז היה ביניהם אהבה
גדולה ושלחו פ"ש זה לזה כמה פעמים.

על הרגישות והקשר שלו לארץ ישראל בכלל
ולירושלים בפרט, שמתבטאים בסיפור הזה, נדבר
עוד בהמשך, בספירת המלכות של הפרצוף שלנו.
ההקפדה שלו על קירוב הלבבות והאחדות
בין חסידיו התבטאה גם באופן אישי ולמרחקים:
בעיר טבריה היו שני שוחטים מאנ"ש. פעם אחת
לא השתוו ביניהם בענייני ממון והלכו משם בקפידה
קצת אחד על השני. בלילה חלם לאחד מהם והנה
הוא רואה את ה"בית אהרן" זצ"ל האומר אליו "נו,
וואס איז דאס?!", "נו, מה זה?!", וחשב אולי הוא
חלום, והנה הוא רואה את רעהו השוחט בא. ושאל
אותו "מדוע באת באמצע הלילה?", וסיפר לו כי ראה
את אדמו"ר זצ"ל ואמר לו "מה זאת?!", ונתפייסו
ביניהם. כל כך גדלה השנחתו על אנשי שלומו שלא
יהיה פירוד ביניהם.

היסוד הקרליני של אחדות ושבת-אחים
מתבטא גם בכמה וכמה פתגמים נאים של
ה"בית אהרן".

הוא הסביר שבכח אחדות חברים ניתן לגדול
בעבודת ה' ולהתגבר על היצר הרע:

מפי אדמו"ר הרה"ק רבי אהרן זיע"א מקרלין,

על מאמר הנמרא "כל הגדול מחבירו יצרו גדול
הימנו", שפירש: "כל הגדול", מה שאנו רואים
שאדם הולך וגדול ביראת השם יתברך, זה נמשך
"מחבירו", על ידי התחברות עם חסידים שיושבים
יחד באהבת חברים, מזה נמשך שהוא הולך וגדול
ביראת השם יתברך. "יצרו גדול", מאין נמשך שיצרו
יתגבר אצלו? לזאת אמר "הימנו", מה שהוא יושב
לבד בלי אהבת ודבוק חברים, מזה נמשך שיצרו
מתגדל אצלו.

אהבת אחים שייכת בפרצוף שלנו לספירות
נצח והוד, המכוננות שתי ערבות³³. הערבות,
שנקראות בארמית "אחוונא"³⁴, מבטאות אחוה
וערבות טבעית בין יהודים. שרשה של אחדות
ישראל הוא בספירת הדעת³⁵, אבל האחוה
והאחדות צריכות להיות טבע יהודי ("אידישע
נאטור", בלשונו של רבי אייזיק מהומיל³⁶), חלק
מכוחות המוטבע של היהודי³⁷, הנצח וההוד
(ואכן, באושפיזין של סוכות הנצח וההוד הם
משה רבינו ואהרן הכהן, עליהם נדרש³⁸ "הנה
מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"³⁹).

ה"בית אהרן" גם אמר שהאחדות בעולם
שלנו, במובניה השונים, היא הדרך להגיע
לאחדות עם ה':

מין ה"בית אהרן" זי"ע פירש: "על אחת כמה
וכמה" — על אחדות להבורא יתברך צריך כמה
וכמה אחדות. (א) אחדות בין עצמו, שלא יהא חולק
קצתו על קצתו. (ב) אחדות עם גיטע ברידער [אחים
טובים]. (ג) אחדות עם צדיקים.

כאן ה"אחדות עם אחים טובים", ה"שבת
אחים" של הנצח וההוד, מתחברת עם "אחדות

כט פ'ע"ח שער הלולב פ"ג. ובכ"מ.
ל שבת כ, א וברש"י.

לא שכינה ביניהם פ"ו הערה ז. וראה רפואה שלמה פ"ה
על המשולש של דעת-נצח-הוד במערכות הגוף.

לב חנה אריאל פרשת יתרו ל, א (וראה פרשת שלח טז,
א). ובכ"מ. וראה גם בספר הטבע היהודי בכ"ד.

לג וראה גם שערי אהבה ורצון מאמר "שלוש עשרה
אהבות" שאהבת אחים מופיעה בקומת המוטבע.

לד הוריות יב, א; תנחומא שמות כז.

לה תהלים קלג, א.

בשקט...), ומאז נהפך לגיבור עצום, ונשאר כך גם לעת זקנה.

גם בסיפור זה מודגש הכח המיוחד של אמירת "לחיים" בתוך שבת אחים של הרבי עם החסידים. ועוד סיפור, בו הכח לישיעה מגיע מאהבת ישראל וערבות הדדית:

אשה אחת בקשה מאדמו"ר זצ"ל שיברך אותה שיהיו לה בנים, ובעמדה לפניו נכנס נושא מים וביקש מאדמו"ר זצ"ל שיתן לו כסף, כי כל ימיו הוא נושא מים על כתפיו, וכעת, כאשר הזקין, אין לו יותר כח, ורוצה לקנות סוס ועגלה להקל משאו. שאל אותו אדמו"ר: "כמה זה צריך לעלות?" ואמר לאשה שתתן לו את הסכום הנקוב ועל ידי זה תזכה לבנים, ואמר לה: "פריער האט ער געטראגן, און איצטער וועסטו טראגן און ער וועט פירן" [קודם הוא סחב (מים), וכעת את 'תסחבי' (הריון) והוא ינהג (בסוס ועגלה)]. וכן היה שנולדו לה כמה בנים אחר כך.

יסוד: תפלה בקול ומדת האמת תפלה ברעש גדול

כפי שהזכר, יסוד עיקרי בדרך עבודת ה' של קרלין הוא התפלה בקול רעש גדול (כנ"ל שהוא חיפש "מי שיצחק עמו בתפלתו ב'עזרת אבותינו' וב'נשמת"). ההנהגה הזו תפסה את תשומת הלב גם אצל אומות העולם, עד שבהלשונות נגד החסידות בדורות הראשונים כונו החסידים כולם 'קרלינים'. לרבי היתה חבה מיוחדת לנוסח קרלין, והוא בחר בחסיד קרלין להיות בעל התפלה הקבוע בימות החול ב-770. התפלה עצמה שייכת לספירת המלכות ("ואני תפלה"מב) או לספירת התפארת (בהיותה "רחמי", כנ"ל), אבל ההתאמצות בקול רעש בתפלה שייכת

עם צדיקים" שבספירת היסוד, "וצדיק יסוד עולם"^ל, ועם "אחדות עם עצמו" שבספירת המלכות, סוד ה"אני" של האדם עצמו. הטיפוס במדרגות האחדות הללו, "כמה וכמה" מדרגות של אחדות, מביא לאחדות הבורא יתברך (אחדות הוי' שבתפארת).

נעימות ומופתים

עוד יסוד עיקרי בקרלין הוא התפלה בקול רעש גדול, כדלקמן, אך עם הרעש הגדול צריכה להיות גם נעימה קדושה:

פעם אחת ברך ברכת "אשר יצר" בנגון ובקול כברכת הלל, אז אמר "מה אתם חושבים, ילדים? כל מלה קדושה צריך לומר כמו שאומרים הלל".

ההלל שייך לספירת ההוד, בה הכח "להודות ולהלל", והשירה והניגון גם לספירת הנצח, "נעמות בימינו נצח"^{לד}.

כאן לומדים שבכל מילה צריך לקיים גם "למנצח בנגינות"^{לח} וגם שתהיה חדורה באוירת "הללויה". נצח והוד הן גם הכוחות של "ותגזר אמר ויקם לך"^{לט} אצל הצדיק, "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" בנצח ו"הקב"ה גוזר וצדיק מבטל"^מ בהוד^{מא}, לכן לכאן שייכים סיפורי המופתים:

שמעתי מהחסיד המפואר ר' חיים מענדל ז"ל שבקטנותו היה חולה וסבל הרבה, ואביו היה מזכיר אותו תמיד לפני הרה"ק ה"בית אהרן" זצ"ל. פעם אחת ביומא דפנרא, כשערך הרה"ק את שולחנו הטהור, הגביה אותו אביו ואמר הילד חיים מענדל 'לחיים' להרה"ק. אמר הרה"ק "ויי שוין געזונט און לאז מיך שוין צורוה" [תהיה בריא ותעזוב אותי

לו משלי, כה.

לז תהלים טז, יא.

לח ריש פרקים ד, ו, נד, נה, סז, עו בתהלים.

לט איוב כב, כח.

מ ע"פ מו"ק טז, ב; תנא דבי אליהו רבה פ"ב.

מא אמונה ומודעות מאמר "עיקרי האמונה של פנימיות התורה" עמ' ריב.

מב תהלים קט, ד. זחר ח"ג מט, ב.

באמת, זהו מאמר מפורש – "קול מעורר הכוונה"^{מד}. הקול הוא בסוד "הקל קול יעקב"^{מה} והכוונה היא מעלת ישראל (אותיות לי-ראש^{מו}) – הקול של יעקב מעורר את הכוונה הפנימית, כוונת הלב, של ישראל. יעקב שייך גם לתפארת, אבל בפרט הקול שייך ליסוד (בסוד יחוד קול-דבור, יחוד יסוד-מלכות^{מז}). בהתאם למה שאמרנו קודם, דיבור התפלה שייך למלכות וכוונת הלב בתפלה שייכת לתפארת (עיקר מדות הלב, מקום ה"רחמי") אך צעקת הקול בתפלה שייכת ליסוד. שיחה על מנהג קרלין בנידון היה לרבי אהרן גם עם אשתו:

הרבנית הצדקנית ע"ה שאלה פעם את מרן ה"בית אהרן" זי"ע מדוע הוא מתפלל בקולי קולות, והשיב לה: "כתיב 'והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול', והיינו כשרוצים להרגיש חיות אז צריכים להתפלל ברעש גדול". וכשהלכה מאצלו אמר להעומדים שם: "זאת אמרתי לה, אבל האמת הוא 'והאופנים' כשמרגישים ויש להם 'חיות הקדש', אז 'ברעש גדול' מבטלים את החיות שמרגישים. כשלא רוצים לטעום טעם וחיות בעבודה אז צריכים 'ברעש גדול'".

בסיפור הזה יש שני ביאורים הפוכים ל"והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול וכו'". אנחנו לא אוהבים את ההנחה שאת ההסבר השני, העמוק יותר, הרבנית לא מסוגלת 'לקלוט' – צריך שגם אשתו של עובד ה' תהיה שותפה בהרגשים הכי דקים ופנימיים שלו... בכל אופן, ההסבר הראשון, שהוא אמר לרבנית, הוא שהצעקה נועדה להכניס חיות קדושה בתפלה, היינו שהתפלה תהיה בסוד "אבר חי"^{מח}, מדת היסוד, וההסבר השני, שהוא אמר לחסידים,

מד ראשית חכמה שער הקדושה פט"ו ובשל"ה בכ"מ (מובא בשמו בבאה"ט או"ח תרמג, א). וראה באורך חתן עם הכלה הערה קפז.

מה בראשית כז, כב.

מו ספר הליקוטים וישב. ובכ"מ.

מז אדיר במרום פ"ב; תורת חיים (קוסוב) פרשת האזינו. מח פע"ח שער הלולב פ"ג ועוד. וראה כש"ט (קה"ת) אות ז.ט.

למוטבע בכלל ובפרט לספירת היסוד, הכח ש'מאמת' את התפלה, ונראה שבצעקה בתפלה בקרלין יש כח של תיקון הברית^{מג} (מעין תיקון הכללי אצל רבי נחמן מברסלב).

ה"בית אהרן" נהג במנהג קרלין לצעוק בתפלה, ועורר את סביבתו לנהוג כך, גם כאשר שהה במקומות אחרים:

פעם היה בסדיגורה (שם הרבי היה חתנו, כנ"ל) והתפלל לפני התיבה ובאמצע קמורת החזיר את פניו כלפי הקהל ואמר: "חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני" – הלב נתחמם בקרבי כשאני נוכר, 'בהגיגי', 'תבער אש', מה שפעם בער באש כבית המקדש, 'דברתי בלשוני', כעת אני רק מדבר עם הלשון, והתחילו להתפלל בקולי קולות.

את מעלת הצעקה בתפלה הסבירו משמו ככח לפתוח את הלב לתפלה:

שאל חסיד קרלין את הרה"ק רבי יוחנן מראכמיסטרווקא מה דעתו על התפילות של חסידי קארלין (בטשערנאביל

התפללו בנעימות, ובקארלין התפללו בקולי קולות), וענה הרה"ק רבי יוחנן "אם מכוונים בעת התפילה, מה טוב". והגיב החסיד הנ"ל: ימחול לי הרבי, אבל רבינו ה"בית אהרן" לימד אותנו אחרת. אמר: "כתיב 'כי קרוב אליך הדבר מאד בפיוך ובלבבך לעשותו'. אלמלא היה כתוב 'ובלבבך' קודם שנאמר 'ובפיוך' לא היה אדם יכול לפתוח את פיו לומר אפילו תיבה אחת. עכשיו דכתיב 'בפיוך ובלבבך' צריכים לצעוק ולצעוק עד שהלב יכוון גם כן".

אנחנו לא אוהבים את ההנחה שאת ההסבר השני, העמוק יותר, הרבנית לא מסוגלת 'לקלוט' – צריך שגם אשתו של עובד ה' תהיה שותפה בהרגשים הכי דקים ופנימיים שלו...

מג ראה גם בליקוטים מרבי אשר מסטולין בספר בית אהרן עה"פ "קול הוי' יחולל אילות".

שצעקו בתפלה:

אברך אחד שהיה אצל ה"בית אהרן" צעק פעם באמצע תפלתו בקול גדול: "אנא עבדא דקודשא בריך הוא". ניגש אליו ה"בית אהרן" ונתן לו דפיקה על גבו, ואמר לו בפולגנית "ניע דודיען" (לא כשר לשרת בצבא). כלומר, עדיין לא השגת מדריגה זו שתצעק "אנא עבדא דקודשא בריך הוא".

לצד הדרכתו שיש לצעוק כדי לעורר את הלב, כנ"ל, הוא תבע מהחסידי שלא ירמה את עצמו אלא יכיר במצבו באמת.

מלכות: ארץ ישראל וירושלים

ל"בית אהרן" היתה רגישות רבה לצער החורבן, מתוך קשר עמוק לארץ ישראל ולירושלים:

רבינו היה סועד כל ערב את סעודתו עם אנ"ש, כשהגיע באמצע ברכת המזון בחצות הלילה לומר "ובנה ירושלים" הפשיט את נעליו. פעם דיבר רבינו בעת סעודת הערב כשסעד עם אנשי שלומינו, וגם בנו הרה"ק סעד עמו, והזכיר כמה ממלכות בארצות תבל, שיושבים ברומו של עולם ובתייהם בנויים ברוב פאר והדר, והדברים היו בלתי מובנים לאנ"ש, והיה נראה מוזר בעיניהם, שלא היה רגיל לדבר מכבודם. לאחר ברכת המזון יצא בנו הרה"ק לחוץ והתחיל לרנן בחשאי ובדביקות עצומה, ושמעו שאמר הפזמון "אזכרה אלהים ואהמיה, בראותי כל עיר על תלה בנויה, ועיר האלהים מושפלת עד שאול תחתיה"²³, ובזה הבינו על מה נסבה השיחה מכל ממלכות תבל, שיש להם מכל מעדני מלכים ולא טעמו טעם גלות וחורבן.

ארץ ישראל בכלל שייכת למלכות, ובפרט ירושלים היא עיר מלוכה, וכאשר היא חרבה השכינה המלכות "שכיבת עד ארעא" ויש להתאבל עליה. ירושלים היא עירו של דוד המלך, אליו יש זיקה מיוחדת בקורלין, כפי שהתבטא בנו של רבי אהרן, רבי אשר מסטאלין השני:

נג פיוט לרבי אמיתי בן שפטיה, קהילות אשכנז נהגו לאמרו בתפילת נעילה של יו"כ וכן בסליחות לי"כ סיון (נוסח ספרד).

היה שתכלית הצעקה היא לבטל חיות שיש בה הרבה ישות (חווית ה'און' השלילית של היסוד). האופנים עצמם שייכים לנצח והוד²⁴, אבל ה"רעש גדול" שלהם הוא תיקון היסוד ("רעש גדול" – שיכול להיות **שער גדול** בעבודת ה', "זה השער להוי' צדיקים יבואו בו"²⁵, או **רשע גדול**, "והרשעים כים נגרש כי השקט לא יוכל"²⁶... – עולה **תריג**, כלל התורה²⁷).

לדעת את הקומך באמת

הסנדק של רבי אהרן היה רבי מרדכי מלעכאוויטש, ידידו מנוער של אביו רבי אשר מסטאלין – ששניהם היו תלמידיו של רבי שלמה מקארלין, ואחרי פטירתו נסעו יחד לרבי ברוך ממעזיבוז – וכך מסופר על ברכתו לו אחרי הברית:

ואחר כך לקחו התינוק להרה"ק מלעכאוויטש שיברך אותו, ויניה ידו על ראשו וברך אותו: "לא תרמה את הקב"ה, לא תרמה את עצמך ולא תרמה אנשים".

במדת האמת הקפדנית זו אחז רבי אהרן כל ימיו לגבי עצמו, וכך מקובל ממנו ביחס להנהגת צדיקי־אמת:

צדיקים אינם אומרים שום דבר תורה, או אפילו סיפורי עובדות מצדיקים, אלא רק אם הם עומדים בעצמם באותה בחינה, ואם לאו – אינם אומרים! מדת האמת הזו היא פנימיות מדת היסוד, כאשר ההקפדה שכל מה שיוצא מהפה יהיה אמת היינו יחוד יסוד (אמת) ומלכות (הדבור של "מלכות פה").

את האמת הזו הוא תבע גם מהחסידים

מט ע"פ תקו"ז תקון ע (קכח, א). ראה גם ספר הפליאה ד"ה "ודע והבן בהיכל ז' קבוע כסה"כ"; קהלת יעקב ערך 'או' ובכ"מ.

נ תהלים קיח, כ.

נב ישעיה נז, כ.

נב רת"ס של "רעש גדול" הם רגל (כיניו נוסף ליסוד), בה רקעו בכח צדיקים שהתפללו בקול רעש גדול (כפי שמסופר על ה"דברי חיים" מצאנז ועוד) – וראה לעיל (בתפארת) בסיפור על כאבי הרגלים בתפלתו של ה"בית אהרן".

הקשר המיוחד לארץ ישראל התבטא בתמיכתו הגדולה במצות ישׁוב ארץ ישראל, כאשר שלח קבוצה מחסידי להתיישב בטבריה

פטירת הרה"ק, ואחר ב' שבועות בא ידיעה שאכן נסתלק הרה"ק ביום י"ז סיון (וכשהיה הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקארלין וצוק"ל בארץ ישראל ביום י"ז סיון אמר לחסידיו שילך על ציון האור החיים הקדוש וגם יקבל שם פתקאות).

ארץ ישראל (וירושלים בפרט) היא מלכות, אבל יש לה קשר מיוחד לחכמה – "אורא דארץ ישראל מחכים"¹⁰ – בסוד "אבא יסד ברתא"¹¹. הסברנו פעם שהיחס בין האור החיים הקדוש ומורנו הבעל שם טוב הוא היחס בין חכמה לבניה. האור החיים הקדוש הצטיין בזריות שלו ביחס לבעל שם טוב – כפי שסיפר¹² הבעל שם טוב שראה כאשר עשה עלית נשמה (שכאשר הוא עלה האור החיים כבר ירד) – כך שהיחס ביניהם הוא זריות ומתינות. זריות היא מצד החכמה ומתינות מצד הבינה, ואם היו נפגשים ומתחברים היה בא משיח¹³ בשלמות של "זריות במתינות" (שבסוד הדעת, המקבלת זריות מהחכמה ומתינות מהבינה¹⁴). גם רבי אהרן הטיף לעבודת ה' בזריות:

הרה"ק רבי אהרן מקארלין זצ"ל אמר על הפסוק "נרפים אתם נרפים", לכן אתם אומרים "נלכה", 'הבה נלך', 'נובחה', 'הבה נשחט', 'ועתה', מיד!, 'לכו!', 'לך כבר!', 'עברו!', עבוד כבר! היינו שלא להתעצל, אם עולה בדעת אדם לעשות דבר מה בעבודת ה' יתברך יעשה זאת תיכף בזריות.

הקשר לארץ ולירושלים שייך למלכות, כאשר הקשר הפנימי לבעל אור החיים – כפי שנגלה בחלום לחסיד – הוא בסוד "אבא יסד ברתא".

השלמנו פרצוף שלם של סיפורים על רבי אהרן – זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל!

א"ז הקדוש והנורא רבי אהרן הגדול וצוקללה"ה היה לו קבלת יהוס מזרע דוד המלך ע"ה ואמו"ר ה"בית אהרן" זי"ע היה לו כמה בחינות שהיו אצל דוד המלך ע"ה, שהנהיג עדתו עדת ישורון כזמן מלכות דוד המלך ע"ה¹⁵, וכמה דמים יצאו מגופו בכל יום, כדאיתא במדרש גבי דוד המלך ע"ה, והיה נעים זמירות ישראל, כנודע.

הקשר המיוחד לארץ ישראל התבטא בתמיכתו הגדולה במצות ישׁוב ארץ ישראל, כאשר שלח קבוצה מחסידי הלהתיישב בטבריה (ואף לרכוש את המגרש ובית הכנסת של הרה"ק רבי מנחם מענדל מויטבסק). בהקשר החב"די נציין שכן דורו, אדמו"ר ה"צמח צדק" גייס אותו לתמוך בקביעות בכלכלת קרובת משפחה משותפת – אחיינית של ה"צמח צדק" שהיתה בת-דודה של ה"בית אהרן"¹⁶ – שנותרה אלמנה עם חמשה יתומים, וה"צמח צדק" שלח אותה לעלות לארץ ולהתיישב בצפת. הקשר המיוחד לירושלים התגלה באופן מופלא בעת פטירתו: הרה"ק נסתלק ביום י"ז סיון שנת תרל"ב בעיר מלינוב ושם מנוחתו כבוד. מסופר דבארץ ישראל היה גר אחד מגדולי חסידי הרה"ק בשם ר' וועלוול פינסקער ז"ל, וביום י"ז סיון תרל"ב בא החסיד הנ"ל להביהמ"ד בבהלה וסיפר שראה בחלומו שנסתלק הרה"ק והיה הלויה בירושלים והטמינו את גופו הק' בהר הזיתים אצל קברו של בעל אור החיים הקדוש, ומובן שהחסידים התרגזו עליו ועל דיבוריו אלו, כי עוד לא היה להם שום ידיעה מחוץ לארץ אודות

נד ראה קובץ בית אהרן וישראל גליון לא עמ' קמ"ח שהכוונה 'הימים אשר מלך... ארבעים שנה, בסטאלין מלך שבע שנים, ובקארלין מלך שלשים ושלש שנים' (ועיי"ש בחשבון הדברים).

נה "צמח צדק" ו"בית אהרן" משלמים ל'1000 (ג"פ אברהם ועוד אהרן – הכל חסד)!

10 בבא בתרא קנח, ב.

11 זהר ח"ג רמח, א; תקו"ז תקון כא (סא, ב).

12 נח שבחי הבעש"ט (מונדשיין) עמ' 251 וש"נ; לקוטי ספורים (פרלוב) מערכת הבעש"ט ספור יז.

13 נח נתיב מצותיך (קאמרנא) נתיב אמונה שביל א פ"ט. ובכ"מ.

14 וראה מודעות טבעית מאמר "בכל לבי דרשתיך" פ"ה.

אהבת שלום

פרשת שלח

שבת וארץ ישראל

מלכות במקום ובזמן

המדורש תנחומא בפרשתנו פותח בהלכה של אין מפליגין לים הגדול שלשה ימים קודם לשבת ואם היה שליח מצוה מותר^א (וממשיך בשבח המרגלים ששלח יהושע בן נון, כמו שקוראים בהפטרה, לעומת השלוחים ששלח משה רבינו בפרשה שהיו רשעים).

ומבאר האהבת שלום: שבת וארץ ישראל הם עניין אחד, בחינת מלכות. "שבת מלכתא" היא המלכות "דלית לה מגרמה כלום" – השבת מקבלת מששת ימי המעשה שקדמו לה ומכינים עבורה, ומשפיעה לששת הימים שאחריה. וכך קדושת השבת נרגשת ומוזכרת בכל הימים. וכן "צריך בכל יום להרגיש גם כן קדושת ארץ ישראל", בכוונת הלב בתפלה^ב. בפרט, בכיוון כוונת התפלה מוזכרים כאן ארבעה שלבים, זה לפני זה: ארץ ישראל, הר הבית, היכל, קדש קדשים – כנגד אותיות שם הוי' מלמטה למעלה: ארץ ישראל כנגד המלכות, ה אחרונה. הר הבית כנגד מדות (1), "אברהם קדאו הר", במדת האהבה והחסד לאברהם, כללות ו"ק", "יומא דאזיל עם כולהו יומין". ההיכל כנגד הבינה (ה ראשונה) – היכל היינו הפעמים י = כל, חמשים שערי בינה. קדש הקדשים כנגד חכמה (י), "קדש מלה בגרמיה" (כאשר "אבא

שלח לך אנשים" ... במדרש תנחומא וזה לשונו, ילמדנו רבנו, מהו לפרוש לים הגדול קודם לשבת שלשה ימים. כך שנו רבותינו, אין מפליגין את הספינה לים הגדול שלשה ימים קודם לשבת, בזמן שהוא הולך למקום רחוק. אבל אם מבקש לפרוש כמו מצור לצידון, מותר לו לפרוש אפילו בערב שבת וכו'. ואם היה שליח מצוה, מותר לו לפרוש בכל יום שירצה וכו', שאין לך חייב לפני הקב"ה כשליח מצוה, שהוא משתלח לעשות מצוה ונותן נפשו כדי שיצליח בשליחותו, עד כאן לשונו.

להבין זה. גם להבין שייכות והתייחסות עניין שבת לכאן. יש לפרש על דרך זה, דהנה ידוע דשבת קודש היא בחינת מלכות, בחינת מקבל, דלית לה מגרמה כלום, רק מה שמכינים מששת ימי המעשה על שבת קודש, ואחר כך שבת קודש משפיעה ונותנת חיות לששת ימי המעשה. ובכל ששת ימי המעשה נרגשת קדושת שבת קודש. ועל כן מזכירים שבת בכל יום, על דרך 'היום יום ראשון בשבת', 'יום שני בשבת' כו'.

וכן ארץ ישראל היא גם כן בחינת מלכות, בחינת שבת. ועל כן צריך בכל יום להרגיש גם כן קדושת ארץ ישראל. ולכך תיקנו לומר קודם כל תפלה היינו מכיין את לבי נגד ארץ ישראל, ומשלה תפילתי לשם, ומשם להר הבית, ומהר הבית להיכל, ומהיכל לבית קודש הקדשים.

ב וראה שבת יט, א.
ג ברכות ל, א.

נערך ע"י יוסף פלאי לפי רשימת הרב סיון תשפ"ד.
א במדבר יג, ב.

נברא האור (אור = ג פעמים יום אחד, הערך הממוצע של כל אות ב־אור), והוא הוא אור השבת, כרמז: אור = 207, שבת = 702 (היפוך ספרות, 'השתקפות').

להגיע לשבת וארץ ישראל על ידי היסוד

וכמו שקודם ביאה לקדושת שבת קודש, בחינת מלכות, צריך לבוא לבחינת ערב שבת, שהיא בחינת כל, בחינת יסוד, כי שבעת ימי הבנין המה נגד שבעת ימי השבוע כנודע, ויום ערב שבת קודש הוא נגד מדת יסוד, בחינת כל, ואחר כך זוכה לקדושת שבת קודש, בחינת מלכות, ונעשה יהוד יסוד ומלכות. כמו כן הוא בקדושת ארץ ישראל, שקודם ביאה לקדושת ארץ ישראל, צריך גם כן לבוא מקודם לבחינת כל, בחינת יסוד, שהיא בחינת ערב שבת.

ועל כן כתיב במרגלים כל נשיא בהם דייקא, פירוש בחינת כל שהיא בחינת יסוד, יתנשא בהם, בכדי שיוזכו לבוא לקדושת ארץ ישראל. וזהו גם כן מה שכתוב בשבח ארץ ישראל לא תחסר כל בה, כי קדושת שבת וקדושת ארץ ישראל הן בחינה אחת... וזהו בכלל. אבל בפרט, היינו על ידי מצוות ומעשים טובים, יכולים לזכות לבחינת מלכות, בחינת שבת, בחינת ארץ ישראל, אפילו בכל יום. והנה ידוע שים רומז למלכות, על דרך הכתוב הנותן בים דרך, הרומז ליחוד כנודע. וזהו פירוש המדרש, מהו לפרוש לים הגדול, פירוש אם יכולים לזכות לבחינת שבת, בחינת ארץ ישראל, בחינת מלכות הנקראת ים, קודם לשבת שלושה ימים.

כך שנו רבותינו, אין מפליגין את הספינה לים הגדול שלושה ימים קודם לשבת, פירוש אין יכולים לזכות לבחינת מלכות, בשלושה ימים קודם השבת. ואף שהם מתייחסים לשבת הבאה כנודע, אף על פי כן אין יכולים לזכות לבחינת מלכות בשאר הימים. כי בשאר הימים עדיין לא בא לבחינת ערב שבת, שהיא בחינת כל, בחינת יסוד, ולכך הוא רחוק מבחינת מלכות. כי מקודם שבא לבחינת מלכות, שהיא בחינת שבת, בחינת ארץ ישראל,

יסד ברתא" וזו הארת קדש קדשים בכל ארץ ישראל).

אם כן, ארץ ישראל היא המלכות בממד המקום-עולם, ושבת היא המלכות בממד הזמן-שנה. הקשר המובהק בין המושגים הוא גם בגימטריא: שבת ו-ארץ ישראל שתיהן כפולת שם הוי'. שבת = זך פעמים הוי' (השרש של זך המילויים האפשריים של שם הוי') = הוי' ב'יהלום' (סכום כל המספרים מ-1 עד 26, ושוב מ-26 עד 1). ארץ ישראל = לב-כבוד פעמים הוי'. בשבת ובארץ ישראל מאירים 'מוחין דאבא', חכמה — בסוד "אבא [חכמה] יסד ברתא [מלכות]", "הוי' בחכמה יסד ארץ". יש "לב נתיבות פליאות חכמה", והם לב פעמים הוי' שעולה ארץ ישראל. ועוד, ההפרש בין שבת ל-ארץ ישראל הוא עין (ה פעמים הוי'), ונמצא ש-ארץ ישראל = עין שבת, שבת היא בחינת עינים, שבת — ש היינו שלשה גווני העין, ו-בת היינו "בת עין".

אהבת השבת והארץ

שלשת הממדים של המציאות הם עולם-שנה-נפש: ארץ ישראל במקום-עולם, שבת בזמן-שנה, ובנפש היא מדת האהבה, שהרי עיקר העבודה בששת ימי המעשה היא יראה ואילו שבת היא אהבה (כמבואר באהבת שלום⁽¹⁾), וכן בחוץ לארץ העבודה היא ביראה ובארץ ישראל באהבה ("מקל חובלים" לעומת "מקל נעם"⁽²⁾). ובגימטריא: שבת ו-ארץ ישראל הן כפולת אהבה. האהבה היא פנימיות החסד (ענף החכמה ממנה יוצאת המלכות, "אבא יסד ברתא" כנ"ל). החסד מאיר ביום הראשון, "יום אחד [= אהבה]", והוא תחילת ההארה וההכנה לשבת הבאה ("מחד בשביך לשבתך", כמבואר באהבת שלום), היינו הארת החסד במלכות, "חסדי דוד הנאמנים". ב"יום אחד" של מעשה בראשית

ד פרשת תזריע ד"ה נגע צרעת, ועוד.

ה סנהדרין כד, א.

ו פרשת לך לך בתורה הראשונה, ועוד.

בן יוסף) ונאמן פשוט במלכות (משיח בן דוד). או בדרך זו: נאמן כפוף במלכות, 'חותם שוקע' של השפלות, פנימיות המלכות, ונאמן פשוט ביסוד, 'חותם בולט' של האמת (פנימיות היסוד, ראש-תוך-סוף הא"ב). **כל ים** אותיות **כלים**, היינו כלים רחבים דתיקון על ידי יחוד יסוד ומלכות.

כלים = שלמות של מאה, **יפי, י פעמים י**.

התבאר ששבת וכן ארץ ישראל הן בחכמה ובמלכות, "אבא יסד ברתא", והקשר בין החכמה למלכות הוא על ידי היסוד ("יסד"), "יסוד אבא ארוך ומתלבש ביסוד ז"א [משם מאיר לנוקבא-מלכות, ובונה את פרצופה]".

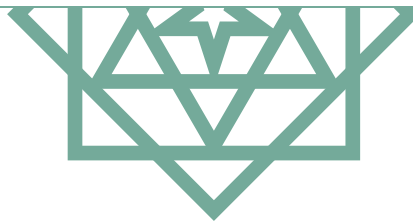
המעבר מיום שישי ליום השבת הוא במלה "וַיְכַלֵּוּ" – "ויהי ערב ויהי בקר יום השישי. ויכלו השמים והארץ וכל צבאם". יום השישי עצמו הוא **כל** ובכניסת השבת נעשה **ויכלו** (תוספת **ויו** = **כב**), ואז **ויכלו** = **עב, חסד**. חלק המילוי של ויכלו, **ו יוד כף למד וו** = **עולם**, ונמצא שויכלו במילוי הוא **עולם חסד**, "עולם חסד יבנה". **ויכלו** = **עב** = חצי **קדם** האותיות שבכל פרשת ויכלו.

צריך לבוא מקודם לבחינת ערב שבת כנ"ל. אבל בערב שבת, שהיא בחינת יסוד, בחינת כל, יכולים לזכות לבחינת מלכות, כי כיון שבא מקודם לבחינת ערב שבת, אזי הוא קרוב לבחינת מלכות, ומתחילה להתנוצץ קרושת שבת קודש, שהיא בחינת מלכות, בחינת ארץ ישראל.

זו הנקודה העיקרית: כדי להגיע לבחינת שבת ולבחינת ארץ ישראל, מלכות, צריך לבוא לפני כן לבחינת יסוד, בחינת "כל" ("כי כל בשמים ובארץ", "דאחיד בשמיא וארעא", הארץ היא המלכות). אז מתחילה להתנוצץ בחינת מלכות ונעשה יחוד יסוד ומלכות. וזה הרמז במדרש: אין מפליגין לים הגדול שלשה ימים קודם לשבת – אמנם כל שלשת הימים (מיום רביעי) שייכים לשבת ("קמי שבתא"), אבל כדי להגיע ל"ים הגדול", בחינת מלכות, שבת, צריך דווקא את יום השישי, יסוד.

החיבור של 'כל' (יסוד) ו'ים', מלכות, רמוז בערך השווה שלהם: **כל = ים = נ**. נו"ן היינו "נאמן כפוף נאמן פשוט"¹ – נאמן כפוף ביסוד (משיח

¹ שבת קד, א.

הסיפור החסידי

רבי איתמר מנדבורנה | להתפלל יחד

רבי איתמר רזנבוים נולד בשנת תרמ"ו לרבי מאיר רזנבוים האדמו"ר מקרעטשניף, בנו של רבי מרדכי מנדבורנה. אמו הייתה בתו של רבי יחיאל מיכל טירר, רבה של דורוחוי, מצאצאי ה"באר מים חיים". נשא את מלכה בתו של רבי אשר ישעיה מקולבוסוף. בגיל 15 החל לכהן באדמו"רות בטשרנוביץ. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לעיר וינה ולאחר המלחמה חזר לקרעטשניף. לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה חזר שוב לכהן בצ'רנוביץ כרב. לאחר מלחמת העולם השנייה היגר לארצות הברית, ובשנת תשכ"ט עלה לישראל והתיישב בתל אביב, בשכונת יד אליהו. נחשב בסוף ימיו לזקן אדמו"רי נדבורנה, ובלט בכך שהאריך ימים יחסית למשפחתו. נלב"ע בכ"ב בסיוון תשל"ג ונקבר בהר הזיתים.

הוא חש צורך ב"עזר כנגדו" – בתפילה שתנשא יחד עם תפילתו, ותסייע לו במשימה הדחופה שראה. כמו **יצחק ורבקה**, ששמם עולה בגימטריה **תפלה**, התפללו יחד לפני בטן, גם רבי איתמר והרבנית מלכה חשו במעלתה של התפילה המשותפת.

גם בגמרא מוזכרת תפילה זוגית שכזו: אבא חלקיה, נכדו של חוני המעגל, התפלל על הגשם לבקשת החכמים וביקש מאשתו להתפלל עמו יחד. לאחר שנענתה התפילה, אבא חלקיה הסביר כי תפילת אשתו אף חשובה משלו – בזכות ההידור שלה במצוות הצדקה.

מעניין גם לראות, כי בעוד תפילתם של יצחק ורבקה היא תפילה אישית ופרטית, ותפילת אבא חלקיה ואשתו היא ציבורית – רבי איתמר והרבנית מלכה ניצבים בתווך: תפילתם היא תפילה על איש אחד, וככזו היא פרטית; אך היא תפילתו של רבי הדואג למקושריו וחש בצרתם, וככזו היא דווקא כללית. אולי זהו אופייה של תפילת הזוג – תפילה שאיננה במניין, אך גם איננה ביחיד. שיש לה שני שותפים, אך הם שניים שהם אחד.

סיפר בנו, האדמו"ר מזטושקא: זכרני בילדותי, אשר פעם אחת כלילה עורר אבי הרה"ק רבי איתמר זי"ע את אימי הרבנית הצדקנית מרת מלכה ע"ה משנתה, ואמר לה אשר אחד מאנשי שלומו, פלוני מהעיירה הסמוכה, צריך לישועה – ושעזור לו באמירת התהלים. שניהם ישבו ואמרו תהלים בהתעוררות רבה, ואחר זמן נשמעו דפיקות חזקות בדלת. אבי הקדוש פתח את הדלת, והנה עומד שם היהודי הנ"ל, שאמרו עליו תהלים.

הרגיע אותו אבי ונתן לו לשתות, ויספר הנ"ל שהיה אצל נכרי אחד בשביל מסחרו כדרכו, והיות והנכרי חייב לו סכום כסף דיבר עמו על דא ועל הא, ולפתע נעל אותו באחד החדרים וקשר אותו שם, והלך להביא כלי המשחית בכדי להרגו חס ושלום. בתחילה לא מצא שום דרך לברות, אך אחר כך הרגיש שאינו קשור כל כך. פתח תיכף הקשרים מעליו וברח בחשאי מבית הנכרי, ואינו יודע משום מה ברח לכאן, לבית הרבי...

רבי איתמר מנדבורנה היה צדיק גדול, ופעל בתפילותיו ישועות רבות. אך עם זאת, בסיפורנו

הקדושים.

סיפר בנו, האדמו"ר מנדבורנה־הדרה: אבי האדמו"ר הרה"צ ר' איתמר זצוק"ל נר בטשרנוביץ, ועל אף היותה עיר מודרנית, גידל אבי ז"ל במסורות את כל ילדיו בדרך התורה והיראה. היה שוכר מגיל שלוש מלמד לבניו, ועד החתונה לא יצאו לשום מקום. הדבר הגיע עד כדי כך, שפעם אחת נסעו לאיזה ברית, ואחי האדמו"ר הרה"צ ר' חיים מרדכי זצ"ל, שהיה אז ילד בגיל י"ב, ביקש מאבי שהוא רוצה להצטרף לנסיעה. אכן צרפו אותו, וכאשר חזרו מהברית עברו בכיכר הסמוכה שתי דקות מביתנו — שבה היו מתאספים הרבה אינשי דלא מעלי. ושאל אחי מאביו: מה זה האספקוס פה? ולא הכיר את המקום... עד כדי כך שמרו עליהם.

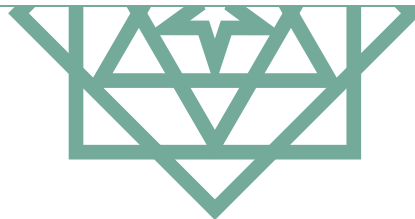

יהודי פשוט מתושבי טשרנוביץ פנה אליו בטענה: מדוע הוא נועל בפני בניו את דלתות ביתו ומצמצם את השכלתם? פתח לפניו את התפילה "רבש"ע אב הרהמים" הנאמרת במוצאי שבת, והראה לו את כל השערים הנפתחים לשומרי תורה: שערי אורה, שערי ברכה, שערי בינה... והוסיף לו בנועם שיחו: ראה נא חביבי, אני נועל בפניהם דלת אחת, אולם אני פותח לפניהם את כל השערים הנשגבים. והלא בוודאי שזה עדיף, מאשר אם אפתח דלת אחת בעיירה זו ועל ידי כך ינעלו בפניהם כל השערים המובים...

על הרגשת רבי איתמר בנשמות השייכות אליו, מספר ר' מענדל עקשטיין: שנה אחת שהייתי בצילו של רבנו (הרה"ק רבי איתמר מנדבורנה זי"ע) בימי ראש השנה, כשאבי הרה"ח ר' משה, משמש כבעל תפילה. בעת הקידוש, נכנס אל רבנו יהודי עם בתו שישבה בכסא נגלים, בהיותה משותקת רח"ל זה ח"י שנים. הלה תינה את צערו לפני רבנו באמרו שכבר כשל בה הסבל ואינו מסוגל לשאת עוד. רבנו הושיט לו פרוסת 'לעקאך' ואמר שיתן לבתו וזה יהא לרפואתה. לאחר צאתם, פנה רבנו לאבי ואמר: ר' משה, לשם מה בעצם נצרך שיהיו כ"כ הרבה רביס בעולם, הרי אפשר היה להסתפק ברבי אחד, שכל העולם יסע אליו והוא יפעל ישועות עבור כולם? אלא, שלא כל אחד יכול להושיע אצל כל רבי ולא כל רבי יכול להושיע לכל אחד. אלו הזקוקים לישועה מסתובבים איפוא אצל כל הרביס, עד שמגיעים הם אל אותו הרבי שישועתם בידו". כעבור ימים ספורים היה לשיחת היום שנערה משותקת מתל אביב, שבה לתפקוד לאחר שמונה עשרה שנה...

שמותיהם של הזוג הצדיק, **איתמר ומלכה**, עולים יחד **שמות**, "ואלה שמות בני ישראל". אמצעי התיבות, עולים יחד חמש מאות — **פרו ורבו**. הרמזים הללו מזרזים אותנו לשמוע על מאמץ משותף אחד של בני הזוג — ילדיהם

מענות ותשובות

שו"ת עם הרב

אמא של חטוף – מה צריך להיות המסר שלי?

בני שי' נחטף בשמחה תורה, ומאז כולנו מתאמצים בתפלות ובמעשים כדי לקדם את שחרור החטופים בקרוב בע"ה. שחרור ארבעת החטופים בפעולה צבאית לאחרונה היה נקודת אור גדולה מאד שמחת תורה, ונתן תקווה שאפשר לשחרר כך את כל החטופים בע"ה. עצוב לי לכתוב זאת, אבל מכל מה שאני חוקרת נראה שאין החלטה לנצח את המלחמה, ואפילו שיש החלטה שלא לנצח, ויש גם הרבה תבוסות וכוניעה, בדרגים הכי גבוהים של הצבא. ברור שהיילים והמפקדים בשטח חדרים גבורה אלוקית ומסירות נפש הכי גבוהות, אבל הם מובלים ע"י הנהגה פוליטית וצבאית של רוח נכאים חלולה. באופן אישי, במסגרת הפעילות שלי, יש הרבה מפגשים חשובים ומעודדים והרבה ראיונות בכלי התקשורת. מה צריך להיות המסר העיקרי שעלי להעביר?

מענה:

המסר העיקרי בתקשורת צריך להיות מה שכתבת בעצב – שאף על פי שבשטח חיילנו

מוסרים את נפשם בפועל ממש, אבל עד כמה שידוע, וכך גם מסתמן במציאות הנראית לעין, החלטת הממשלה וכו' היא לא לנצח את המלחמה, נגד הרצון המוחלט של רוב אזרחי ישראל. צריך שינוי השקפה בראש, לדאבוננו הראש של המדינה (ממשלה, צבא כו') לא בריא ועלינו להבריא אותו בעזה"י. שכל הפעילות הברוכה תהיה בהצלחה רבה, והעיקר – שנוכח לשמוח יחד עם בנך משוחרר בריא ושלם.

ברכה למסיימות בית ספר 'יעלת חן':

**למסיימות בית הספר יעלת חן,
ה' עליהן תחיינה,**

בת ישראל היא בסוד ספירת המלכות העליונה. בספירת המלכות, יותר מכל הספירות האחרות, מודגש היחס בין הפנימיות והחיצוניות:

פנימיות המלכות היינו בטול כלפי מעלה, לקבל את כל מה שנשפע לה מלמעלה. מדרגה זו נקראת "כנסת ישראל", על שם שהיא כונסת לתוכה את כל האורות של ישראל דלעילא. בחינוך הבנות, זהו הכח לקבל – בפנימיות, מתוך

בטול שעושה אתכן כלי-קיבול מתאים – את כל דרך ישראל סבא, כל המטען היקר שאתן מתחנכות לאורו בבית ובבית הספר.

חיצוניות המלכות היא הרצון והכח של המלכות להשפיע הלאה, להוות ולהחיות את כל הנבראים, להתייחס אליהם בהשגחה פרטית ובהשפעת השפע המתאים לכל נברא ונברא. בחנוך הבנות, זהו הרצון שלכן להשפיע לזולת באהבה-דאגה אמיתית לטובתן, הכל כדי "לתקן עולם במלכות ש-די".

בעיני ה' יתברך יקרות וחשובות ביותר גם הפנימיות וגם החיצוניות של המלכות, כאשר עיקר תכלית המלכות היא ההשפעה כלפי חוץ (כנודע שמלכות היא עצמה סוד התכלית). סיום תקופת הלימודים בבית הספר הוא זמן טוב להתעצם בפנימיות עם כל הטוב שקבלתן בו וגם להתמלא רצון להשפיע כלפי חוץ את הטוב הזה, מתוך דאגת-אמת כנה ואכפתית לכלל ולפרט.

בהצלחה בהמשך הדרך, בלימוד ועבודה פנימית ובהשפעה ברובה כלפי חוץ, ומציאת חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם.

תקף של מסירות נפש

מהי אותה החלטה? ביומנו מספר הרבי, כי בשעה שהכנס אל שערי מבצר בית הכלא עמדה בפניו התלבטות עקרונית: האפשרות אחת היא לנסות לשחרר פעלה ו'לזרם' עם החוקרים ואנשי המשטרה ולא להתעמת אתם, מתוך מטרה להפחית את היסורים במדת האפשר. האפשרות השנייה הייתה ללכת בראש מורם ובגאון, מתוך ידיעה שסבת השלכתו למאסר – הפצת יהדות – היא עצמה קיום החק האמתי, חקת התורה, ולא להתחשב במציאותם כלל. הרבי מתאר את גדל ההתלבטות וקשי ההחלטה, אך כאשר החליט לאמץ את האפשרות השנייה וללכת בגאון אל המאסר – הפכו כל יסורי הכלא לאפשרוים. הרבי עמד מולם בתקף רב, בטוח בצדקת דרכו, ואף לא הסס לדרוש את המגיע לו בכל התקף.

הנה ספור לדגמה: בשלב מסים של החקירה, כאשר החוקר נסה לשבר את רוחו של הרבי ולגרם לו להודות

בעוד מספר שבועות, ביום יב וריג תמוז, נצין את חג הגאלה של הרבי הקודם, הרבי הר"צ (רבי יוסף יצחק שניאורסון) ואת יציאתו ממאסר הכלא הסובייטי. הרבי נאסר בעקבות פעילותו הנמרצת להפצת היהדות ברחבי רוסיה, בשעה שהשלטון הקומוניסטי אסר כל פעילות מסוג זה, וכנגדו עמד פסק דין של מות בירה. הרבי, שתעד את ימי מאסרו ביומן, מספר על התקף בו נקט ועל מסירות הנפש בה עמד לאורך ימי המאסר. בסופו של דבר, הומר פסק הדין בענש גלות ולאחר מכן בטל הפסק לגמרי. הרבי שחרר ממאסר ובהמשך יצא את גבולות ברית המועצות.

בראש חודש

למה אני מספר לכם על כל זה כבר עכשו? כי ספור המאסר החל כחדש לפני השחרור הנסי. ביום טו סיון נעצר הרבי, והחלטה חשובה ואמיצה לוותה את השעות הראשונות לכליאתו.

לע"נ חיה שרה בת ר' משה ע"ה נכתב ע"י הרב שילה אופן.

שְׁלֵא נִטְעָה. הַרְבֵּי יָדַע הַיָּטֵב מִהוּ
הַסְכָּנוֹת הַנִּשְׁקָפוֹת לְאוֹתָם שְׁלֵיחִים.
לֹא אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם מֵהֶם אָף נִתְפָּסוּ
וְנֶאֱסְרוּ. בְּמִקְרָה הַטּוֹב נִשְׁלַחוּ אוֹתָם
שְׁלֵיחִים לְגִלוֹת בְּסִיבֵיר הַרְחוֹקָה לְעֶשֶׂר
אוּ עֶשְׂרִים שָׁנָה. בְּמִקְרָה הַפְּחוֹת טוֹב
הֵם נִשְׁלַחוּ אֶל מוֹתָם. וְאֵף עַל פִּי כֵּן
הַרְבֵּי לֹא הִסֵּס. מֵה שֶׁתִּבַּע הַרְבֵּי מֵעֲצָמוֹ
— הַעֲזוּ אֵף לְתִבַּע מֵאַחֲרֵים.

מֵיכָּא נִכְפִּיעַ?

הִיא בְּזִמְנֵי יְהוּדֵי חֲסִיד, שֶׁהִתְקַרַּב
לְרַבֵּי הַרְיֵי"צ. הוּא רָאָה בּוֹ יְהוּדֵי קְדוֹשׁ,
אִישׁ שֶׁל מְסִירוֹת נֶפֶשׁ, הוּא הִשְׁפִּיעַ
מִתּוֹרוֹת הַחֲסִידוֹת שֶׁשָּׁמַע מִמֶּנּוּ וְכָךְ
הִפָּךְ לְחֲסִיד גְּלוֹב שְׁלוֹ. וּבְכָל זֹאת, הָיוּ
כַּמָּה הַנְּהַגוֹת שֶׁל הַרְבֵּי, הַקְּשׁוּרוֹת בְּדַרְכּוֹ
בְּהִנְהַגַת הַצְּבוּר, שֶׁהִתְקַשְּׁה לְקַבְּלוֹ. אֵת
הַקְּשֵׁי פָּרַס אוֹתוֹ חֲסִיד בְּפִנֵּי מִי שֶׁהָיָה
רְבוֹ קֵדָם לְכוּ, לְפָנָי שֶׁהִתְקַרַּב לְרַבֵּי
הַרְיֵי"צ. "רַבֵּי", פָּנָה אוֹתוֹ חֲסִיד לְרַבּוֹ
לְשַׁעֲבֵר, "כִּיִּצַּד אוֹכֵל לֵישֵׁב דַּעֲתִי וְלִקְבֹּל
אֵת דַּרְכּוֹ שֶׁל מוֹרֵי וְרַבֵּי". אוֹתוֹ אָדָמוֹ"ר
הִרְצִין אֵת פָּנָיו וְעֵנָה לְחֲסִיד: "אֲנִי וְיִתֵּר
חֲבָרֵי הָאָדָמוֹ"רִים שְׂיָכִים לְצַדִּיקֵי הַדּוֹה.
נִתֵּן לְלַמֵּד מֵאַתָּנוּ דַּרְכֵי קְדוּשָׁה וְטְהָרָה,
אַהֲבַת ה', אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל וְעוֹד. אֲבָל הוּא
— הַרְבֵּי הַרְיֵי"צ — מִשְׁתַּיֵּךְ לְסוּג אַחֵר
שֶׁל צַדִּיקִים, הוּא מִמְּנֵהֵי הַדּוֹר".

מֵה הַהֲבָדֵל בֵּין צַדִּיק רָגִיל לְצַדִּיק
שֶׁהוּא גַם מְנַהֵיג? צַדִּיק הוּא מִי שֶׁמְשַׁמֵּשׁ
עַבְדוֹנוֹ בְּהִנְהַגְתוֹ סֶמֶל וּמוֹפֵת לְחֻקוֹ.

ב'אשְׁמָה', לְהַצְטַעַר עַל מַעֲשָׂיו וְלִהְבִּיעַ
חֲרָטָה, הוּא פָּתַח אֵת הַמְּגִירָה וְהוֹצִיא
מִמֶּנָּה אֶקְדָּח טָעוֹן, אוֹתוֹ כֵּן לְעַבֵּר
פָּנָיו שֶׁל הַרְבֵּי. "הַצְעָצוּעַ הַזֶּה", צַחֲקָה
הַחוּקָה, "גַּרְם כָּבֵד לְהַרְבֵּה אֲנָשִׁים לְפָתַח
אֵת הַפֶּה...". הַרְבֵּי לֹא נִבְהַל לְרַגַע וְעֵנָה
לוֹ בְּחִדוֹת וּבְבִטְחָה: "מֵהַצְעָצוּעַ הַזֶּה
מִפְּחַד מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ עוֹלָם אֶחָד וְהַרְבֵּה
אֱלֹהִים, אֲבָל לְמִי שֵׁיֵשׁ אֶל אֶחָד וְשָׁנִי
עוֹלָמוֹת — אֵין כָּל פְּחַד!".

הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ

הַמְּסִירוֹת הֵינּוּ, שֶׁמְסִירוֹת נֶפֶשׁ אֵינָה
חִדוּשׁ שֶׁל הַרְבֵּי הַרְיֵי"צ. עִם יִשְׂרָאֵל
סָפּוּג בְּמְסִירוֹת נֶפֶשׁ מְרַגַע הוֹלְדוֹ.
אַבְרָהָם, אָבִינוּ הָרִאשׁוֹן, כָּבֵד עָשָׂה אֵת
רֵאשִׁית דָּרְכּוֹ בְּכַבְּשׁוֹ הָאֵשׁ שֶׁל נִמְרוֹד;
מִשֶּׁה רַבֵּינוּ הִתְחִיל אֵת דַּרְכּוֹ כְּגוֹאֵל
יִשְׂרָאֵל בְּהַפְּאָתוֹ אֵת הַמְּצָרֵי וְהַטְּמִנְתּוֹ
בַּחוּל; דָּוִד הַמֶּלֶךְ מוֹל גְּלוּת הַפְּלִשְׁתִּי,
אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָה וְהַחֲשָׁמוֹנָאִים — כָּל
אֵלוֹ חֵלֶק קָטָן מִשְׁרִשְׁרֵת מְסִירוֹת הַנֶּפֶשׁ
לְאַרְךְ הַהִיסְטוֹרִיָה שֶׁל עַמָּנוּ.

וּבְכָל זֹאת, אֶצֶל הַרְבֵּי הַרְיֵי"צ אֲנַחְנוּ
פּוֹגְשִׁים מְסִירוֹת נֶפֶשׁ יְחוּדִית, שֶׁכְּמוֹתֶיהָ
לֹא מְצָאנוּ אֶצֶל אֵף אֶחָד מֵאֲזוֹ מַלְכֵי
בֵּית דָּוִד. הַרְבֵּי לֹא רַק פָּעַל בְּמְסִירוֹת
נֶפֶשׁ לֹא חַת וְסָכַן אֵת עַצְמוֹ, אֶלָּא גַם
תִּבַּע זֹאת מֵאַחֲרֵים. הוּא שָׁלַח שְׁלֵיחִים
לְכָל רַחֲבֵי רוּסְיָה שֶׁיִּמְשִׁיכוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה,
לְעַרְבֵי בְּרִיתוֹת וְלִבְנוֹת מִקְּוֹאוֹת טְהָרָה.
הַרְבֵּי מִמֶּשׁ תִּבַּע זֹאת מֵהַחֲסִידִים.

הנפש באם וצטרף לכה. אבל מנהיג של
מסירות נפש הוא שיודע ומסוגל לתבוע
זאת מפְּרָשׁוֹת גם מאחרים.

מה לדעתכם יותר קל – לקבל את
ההחלטה לגבי החיים שלי או להעז
לתבוע זאת ממישהו אחר?

שנזכר לשאב ממסירות הנפש של
הרבי!

שבת שלום ומברך!

5?

אבל מנהיג הוא מי שאינו מסתפק בכה.
הוא רואה את תפקידו כאחראי על כל
העם ודואג להוביל אותו ליעדו. בכח
פקדתו הוא מורה לכל אחד את תפקידו
ואת שליחותו.

כאשר מדבר על הנהגה של מסירות
נפש מתעצם הלבדל זה שבעתים. צדיק
רגיל הוא מי שימסר את נפשו על קיום
התורה והמצוות גם אם יעלה לו הדבר
במחיר חיו. "ועמו כלם צדיקים",
ואכן בכל יהודי קים הכח למסור את

הגיע הזמן להתגייר!

גיור איננו מיועד רק למי שלא נולד יהודי. עם ישראל כולו התגייר במתן-תורה, אותו אנו צריכים לזכור ואף לחוות מחדש בכל יום, ובכל בקר יהודי נולד מחדש ומברך "שלא עשני גוי". על כל אחד ואחת לעשות בכל יום תשובה עמוקה, כאילו הוא הופך מאינו-יהודי ליהודי. בזמן שבית המקדש קיים מורכב הגיור משלשה מרכיבים – מילה, טבילה וקרבן. בזמננו, כאשר בית המקדש חרב ו"אותותינו לא ראינו", אין לנו קרבן, ודי במילה וטבילה בשביל גיור מושלם. המילה והטבילה הן התשתית של היהדות – במילת הערלה פורשים מטומאת אומות העולם ובטבילה נכנסים לקדושת ישראל. לעומת זאת, **הקרבן** מבטא עוד קומה של **התקרבות** פנימית, התעלות למצב של "ממלכת כהנים וגוי קדוש".

גם בעבודה הפנימית, הגיור שבכל יום דורש פרישה מה'גוישקייט' וכניסה ל'אידישקייט'. ברית המילה היא תוספת בשמירת וקדושת הברית, כאשר "בכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה", והטבילה במקוה היא הוספת בטהרת המחשבה, שתהיה **מחשבה** חיובית ומלאה **בשמחה**. התחזקות בשני הדברים הללו מחדשת-מגיירת אותנו בכל יום, ופותחת פתח ליום נוסף של התקרבות לה' על ידי לימוד תורה וקיום מצוות.

שיעור הרמב"ם השבוע מתרגם את דיני הגיור לעבודה פנימית השייכת לכל אחד ואחת, כאשר ההזדהות עם הגרים מאפשרת לנו ללכת בדרך של 'מתקדמים ביחד' גם ביחס ל'מהפכה הרביעית'.

מעוניין להפיץ את עלון נפלאות במקום מגוריך?

שלח דוא"ל ל: itiel@pnimi.org.il או התקשר 052-4295164

רוצה להצטרף לתפוצת המייל שלנו ולקבל את כל ההודעות והשיעורים?

שלח דוא"ל: itiel@pnimi.org.il

רוצה לשמוע את שיעורי וניגוני הרב? התקשר לפנימי-פון:

079-9211452 או 02-5434297 – המספר פתוח לניידים כשרים

ג	ל	ע	י	נ	י
ו	א	ב	י	ט	ה
נ	פ	ל	א	ו	ת
מ	ת	ו	ר	ת	ר